

Hyvinvointialueneuvottelu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Aika: 15.11.2023

Paikka: Neuvottelutila Aleksanteri, Kirkkokatu 12, Helsinki

Alueen edustajat

Ilkka Luoma, hyvinvointialuejohtaja
Tapani Tölli, aluehallituksen puheenjohtaja
Kirsti Ylitalo-Katajisto, järjestämisjohtaja
Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja
Jouko Luukkonen, konsernipalvelujen johtaja
Petteri Jokelainen, pelastusjohtaja
Juha Jääskeläinen, henkilöstöjohtaja
Ollipekka Huotari, tekninen johtaja

Puheenjohtajisto

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja
Pasi Rynnänen, yksikön johtaja, SM, varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM
Taru Koivisto, johtaja, STM
Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, VM
Virpi Vuorinen, budjettineuvos, VM
Minna-Marja Jokinen, hallitusneuvos, VM
Tuulikki Louet-Lehtoniemi, arviointipäällikkö, THL
Jarno Soisalo, pelastusylitarkastaja, AVI
Susanna Grimm-Wikman, neuvotteleva virkamies, STM
Jussi Lind, erityisasiantuntija, STM (asiantuntijasihteeri)

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat osastopäällikkö Kari Hakari ja yksikön johtaja Pasi Rynnänen avasivat kokouksen klo 10.00.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Todettiin esityslistan mukaisesti

3. Hallitusohjelma

3.1 Hallitusohjelman linjaukset

Palvelureformi,

Palvelureformi on sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisen uudistumisen reformi. Reformin keskeisenä tavoitteena on tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Kiireelliseksi luokitellut pelastustoimen hallitusohjelmatavoitteet,

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Ohjauksen yhtenäistäminen,

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Alueen yleiskatsaus ja näkemykset hallitusohjelmasta kokonaisuutena, ei muutosohjelmien esittelyä. (Liitteessä 2)

Päätösesitys: Käydään läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti.

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Käydään läpi taustamateriaalien sekä tilannekuva-analyysin pohjalta tehdyt havainnot alueen tilanteesta. Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot on kuvattu liitteessä 3.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun. Alueen muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus on esitelty liitteessä 4.

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset)

Alueen oma nosto: Esteellisyyskysymykset keskeisten kunnallisten luottamushenkilöiden osallistuessa palveluverkkoon liittyvään päätöksentekoon. Alueen oma nosto on esitetty liitteessä 5.

Päätösehdotus: Käydään läpi alueen tilanne sekä keskeiset haasteet. Kuultiin alueen muutosohjelman toteutuksen tavoitteet ja aikataulu.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti. Todettiin, että tietohallinnon osalta tulee ottaa huomioon yhteistyöalueen tuomat mahdollisuudet. Järjestetään mahdollisimman pian yhteinen keskustelu DigiFinlandin, STM:n ja VM:n kanssa.

5. Johtopäätökset

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Neuvotteluiden pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys alueen tilanteesta. Tämän kohta sovi-
taan neuvottelussa yhdessä alueen edustajien kanssa ja kirjataan keskeiset asiat ja huomiot.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa.

Päätös:

Todettiin, että neuvottelussa on syntynyt yhteinen tilannekuva Pohjois-Pohjanmaan tilanteesta. Todettiin, että alue on ollut edelläkävijä, parhaillaan on menossa toinen kierros toiminnallisten muutosten toimeenpanossa. Kolmannen rakennemuutospaketin käynnistäminen on edelleen tarpeen. Todettiin, että alueen on jatkettava palvelurakenteen ja -verkon keventämistä. Todettiin toiminnan ja talouden tasapainottamisen haaste, jolloin riskiksi nousevat lyhyen tähtäimen toimenpiteet. Todettiin edelleen, että tavoitteet ovat yhteisiä ja ministeriöt tukevat niitä kansallisessa ja paikallisessa viestinnässä. Lisäksi todettiin yhteistyöalueen tuomat mahdollisuudet.

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Kirjataan mahdolliset neuvotteluiden tuomat muutokset selvityksiin.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa.

Todettiin, että ei ole vaikutuksia.

5.3 Valtioneuvoston toimenpidesuosituksiset

Ehdotukset valtioneuvoston toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle:

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista.
2. Alueen on jatkettava palvelurakenteen ja -verkon uudistamista sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen tulee kiinnittää huomioita käynnissä olevien suurten sairaalainvestointien tuottavuustavoitteiden toteutumiseen, vaikutukseen alueen talouteen ja lainanhoitokykyyn sekä alueen vastuulla olevien palveluiden järjestämiseen.
4. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
5. Alueen on otettava vastuu YTA-yhteistyöstä ja nopeutettava sekä vahvistettava sitä.

SM:n suositusehdotukset:

6. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
7. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
8. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
9. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
10. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätösehdotus: Annetaan esitetyt toimenpidesuosituksiset

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovitetaan yhdessä jatkotoimenpiteistä ja mahdollisesti seurattavista asioista sekä seurannan aikataulusta ja tavoista.

Puheenjohtaja tekee ehdotuksen seurattavista asioista kokouksessa.

Päätös: Toimenpidesuositusten toteutumista seurataan Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §24 ja Laki pelastustoimen järjestämisestä §10 mukaisesti. Seurantaa tehdään hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön selvityksissä, THL:n asiantuntija-arvioissa, AVI:n asiantuntija-arvioissa, sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

5 Tilaisuuden päätös

Palautelomake lähetetään osallistujille viikon kuluessa.

Puheenjohtajat Kari Hakari ja Pasi Rynnänen päättivät neuvottelun klo 14.00.

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Pasi Rynnänen
Yksikön johtaja
Sisäministeriö

29.2.2024

Ilkka Luoma
Hyvinvointialuejohtaja
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

Liite 2: Alueen yleistilanne

Liite 3: Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot

Liite 4: Alueen muutosohjelmakokonaisuus

Liite 5: Alueen erillinen oma nosto

Liite 6: Valtioneuvoston toimenpidesuosituksen

Neuvotteluiden taustamateriaalit:

Hyvinvointialueen oma selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta
Aluetta koskeva Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio pelastustoimesta hyvinvointialueella

Aluehallintoviraston selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta hyvinvointialueella

Yhteistyöaluetta koskeva Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valtakunnallinen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valviran valtakunnallinen selvitys valvontahavainnosta koskien sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintoviraston valtakunnallinen asiantuntija-arvio pelastustoimesta

Sosiaali- ja terveysministeriön vuosittainen selvitys – luonnos

Sisäministeriön vuosittainen selvitys

VN/22236/2023-STM-16

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Hakari Kari 913129191

2024-02-23

RYYNÄNEN PASI 912592326

2024-02-23

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pohjois-Pohjanmaan neuvottelu

Liite 1

15.11.2023 klo 10-14

Neuvottelutila Aleksanteri, Kirkkokatu 12, Helsinki

Asialista

1. Tilaisuuden avaus
2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen
3. Hallitusohjelma
4. Alueen tilanne ja muutosohjelma
 - 4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti (Ministeriö esittelee)
 - 4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma (Alue esittelee)
 - 4.3 Alueen oma nosto
5. Johtopäätökset
6. Tilaisuuden päätös

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Osallistujat

• Alueen osallistujat

- Ilkka Luoma, hyvinvointialuejohtaja
- Tapani Tölli, aluehallituksen puheenjohtaja
- Kirsti Ylitalo-Katajisto, järjestämisjohtaja
- Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja
- Jouko Luukkonen, konsernipalvelujen johtaja
- Petteri Jokelainen, pelastusjohtaja
- Juha Jääskeläinen, henkilöstöjohtaja
- Olli-Pekka Huotari, tekninen johtaja

Valtioneuvoston osallistujat

- Kari Hakari, osastopäällikkö STM, puheenjohtaja
- Pasi Ryytänen, yksikön johtaja, SM,
- Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM
- Susanna Grimm-Wikman, neuvotteleva virkamies
- Taru Koivisto, johtaja, STM
- Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, VM/KAO
- Minna-Marja Jokinen, hallitusneuvos, VM/KAO
- Virpi Vuorinen, budjettineuvos, VM/BO
- Tuulikki Louet-Lehtoniemi, arviointipäällikkö, THL
- Jarno Soisalo, pelastusylitarkastaja, AVI
- Jussi Lind, erityisasiantuntija, STM (asiantuntijasihteeri)

3. Hallitusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma jatkaa aiempia uudistuksia

- Hallitusohjelmassa todetaan, että ***sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädäntö sekä siihen liittyvä ohjaus uudistetaan vastaamaan uusia sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita***
- Reformin keskeisenä tavoitteena on **tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen**
- Rakennetaan nykyistä selkeämpi kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
- Tehdään mahdollistavaa lainsäädäntöä ja vaikuttavampaa kansallista ohjausta
 - Poistetaan esteitä mm. integraation, tietojohdamisen, digitalisaation ja henkilöstön riittävyyden edistämiseksi
 - Kevennetään sitä yksityiskohtaista palvelujen sisältöjä koskevaa sääntelyä, joka on tullut tarpeettomaksi hyvinvointialueiden aloittamisen ja sote-järjestämislain mukaisen kansallisen ohjauksen myötä
 - Vahvistetaan yhteistyöaluetasoista ja kansallista kustannusvaikuttavuutta edistävää ohjausta sekä hyvinvointialueiden välistä vertailua

Kansallinen palvelureformi ja alueiden muutosohjelmat muodostavat kokonaisuuden

Finanssipoliittinen tavoite: hillitä kustannusten kasvua 2-3 mrd eurolla vuoteen 2031 mennessä suhteessa vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan.

Kansallinen palvelureformi

Kansallisia toimia kuten

Säädösten uudistaminen (mm. terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolait)

Hyvän työn ohjelma ja sote-ammattihenkilölakien muutokset

Tietojohtamisen, digitalisaation ja ohjauksen kehittäminen (mm. sote-järjestämislaki, asiakastietolaki ja mahdollistavampi substanssilainsäädäntö)

0,8 mrd €

Hyvinvointialueiden muutosohjelmat

Alueellisia toimia kuten

Palvelurakenteen kehittäminen (mm. yhteisölliset ja kotiin tuotavat palvelut, palveluohjaus ja palveluketjut, digitaalisten ja etäpalvelujen ensisijaisuus, parhaiden ratkaisujen levittäminen)

Tehostetaan toimintoja ja muutetaan toimintatapoja (mm. investoinnit, hankinnat, tilojen ja palveluverkon järjeistäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, siirtyneet virat)

Lisätään alueiden yhteistyötä ja koordinaatiota (mm. tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, ennakoiva henkilöstö-suunnittelu, lääke-, laite- ja tarvikkehankintojen keskittäminen)

1,2 mrd €

Mitä Kansallisella palvelureformilla tavoitellaan?

- **Vauhditetaan alueellista kehittämistyötä**, varmistaen hallittu, samanaikainen ja rohkea muutos koko maassa. Reformin myötä suomalaisella hyvinvointiyhteiskunnalla ja sote-alan henkilöstöllä on paremmat valmiudet ja resilienssi toimia ja turvata ihmisten perusoikeudet jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
- **Selkeämpi sote-palvelurakenne**, jotta palvelut, henkilöstö ja resurssit kohdentuvat oikein. Ennaltaehkäisevät, perustason ja erityistason sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut muodostavat porrasteisen kokonaisuuden.
- **Digitaalisten ja yhteisöllisten ratkaisujen ensisijaisuus** parantaa palvelujärjestelmän toimivuutta ja hillitsee menokasvua. Rajalliset sote-resurssit saadaan paremmin riittämään, kun kaikkia palvelukanavia sekä yhteiskunnan ja yhteisöjen resursseja hyödynnetään optimaalisesti. **Panostetaan** poikkihallinnolliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, omahoidon mahdollisuuksiin, perustason palveluihin (ml. integraatio ja jatkuvuus), digitalisaatioon ja palveluohjauksen (ml. kohdennetut palveluketjut ja –kokonaisuudet).
- **Kansallisesti painotetaan vaikuttavia palveluja, toimintamalleja ja johtamista**. Kansallinen palvelulupaus huomioi alueelliset ja yksilölliset tarpeet, mutta myös realistisesti käytettävissä olevat resurssit. Vähähyötyisiä hoitoja ja tutkimuksia vähennetään.
- **Vahvistetaan viiden yhteistyöalueen koordinaativastuuta ja kansallista yhteistyötä** vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi, erityisesti laaja-alaista erityisosaamista tai merkittäviä investointeja edellyttävien palvelujen ja tehtävien osalta.

Kansallinen palvelureformi

Ennaltaehkäisyn
vahvistaminen

Integraation,
saatavuuden ja
jatkuvuuden
vahvistaminen

Palvelujärjestelmän
selkeyttäminen

Vaikuttavuuden
lisääminen

Varautumisen ja
häiriötilanteiden
hoidon vahvistaminen

Reformin edellyttämät lainsäädännön muutokset (lainsäädännön koordinaatio)

Yleiset palvelut (esim. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, IMO-laki)

Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut (esim.. mielenterveyslaki)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (esim.. lastensuojelulaki)

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden palvelut (esim. vanhuspalvelulaki, vammaispalvelulaki)

SOTE-henkilöstön riittävyys ja saatavuus (esim. Hyvän työn -ohjelma, sote-ammattihenkilölait)

Tiedonhallinta, tiedolla johtaminen ja digitalisaatio (esim. asiakastietolaki)

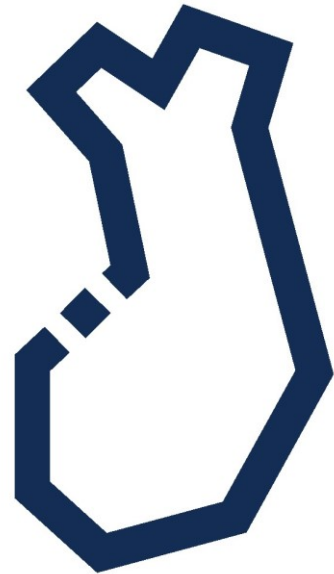
Ohjausjärjestelmän päivittäminen (esim. sote-järjestämislaki)

Yhteydet muihin STM:n ja VN:n hankkeisiin ja ohjelmiin

Kiireelliseksi luokitellut pelastustoimen hallitusohjelmatavoitteet

1. Pelastajien koulutusta lisäämällä ja pelastusalan ratkaiseminen.
2. Väestönsuojelun varustuksen oskevan säätelyn uudistaminen ja väestönsuojelutyön organisoinnin kehittäminen.
3. Omatoimisen varustuksen vahvistaminen kaikissa väestöryhmissä.
4. Kansallisen hankkeen käynnistäminen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi.

RÄDDNINGSVÄSENDET

Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Hallitusohjelma

- Hallitus edistää työturvallisuutta ja työelämän väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyä. Hallitus parantaa muun muassa hoito- ja pelastushenkilökunnan oikeussuojaa työhön liittyvissä väkivaltatilanteissa virkamiehen suojaa vastaavaksi.
- Hallitus käynnistää kansallisen hankkeen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi. Rikoslakia muutetaan siten, että väkivallasta ensihoitohenkilöstöä kohtaan tai sillä uhkaamisesta seuraava rangaistus vastaa virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta seuraavia rangaistuksia.
- Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Pelastusalan posttraumatyöpajojen jatkuminen varmistetaan.

Kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi

- Pelastusalan työhyvinvoinnin seurannan työkalu.
- Selvitys pelastusalan työturvallisuuden parantamisen tarpeista.
- Kerätään jo kentällä käytössä olevat hyvät käytännöt jaettavaksi valtakunnallisesti.
- Posttraumatyöpajojen jatkon selvittäminen
- Suojavarusteiden kehittäminen Pelastustoimen suoja-asuja koskevan esiselvityshankkeen toimenpidesuosituksen perusteella
- Hyvän työn ohjelma sisältämään SOTE-toimenpiteiden lisäksi myös pelastustoimeen liittyvät toimenpiteet.
- OM/SM/TEM valmistelee tarvittavat lakimuutokset

Ohjauksen yhteensovittaminen

- Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta.
- Valtiovarainministeriön tehtäväksi tulee sovittaa yhteen valtioneuvostossa tehtävää hyvinvointialueiden ohjausta. Lähtökohtana on se, että valtioneuvostossa tehtävä hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien julkisen talouden finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa.
- Käytännössä hyvinvointialueiden ohjauksessa ja hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön valmistelussa alueiden toimintaa ja taloutta arvioidaan aiempaa kattavammin kokonaisuutena.
- Päällekkäiset lakisääteiset ohjausvälineet kuten neuvottelukunnat ja valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään. Tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja tehokkaampi ohjausrakenne.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Yleistilanne

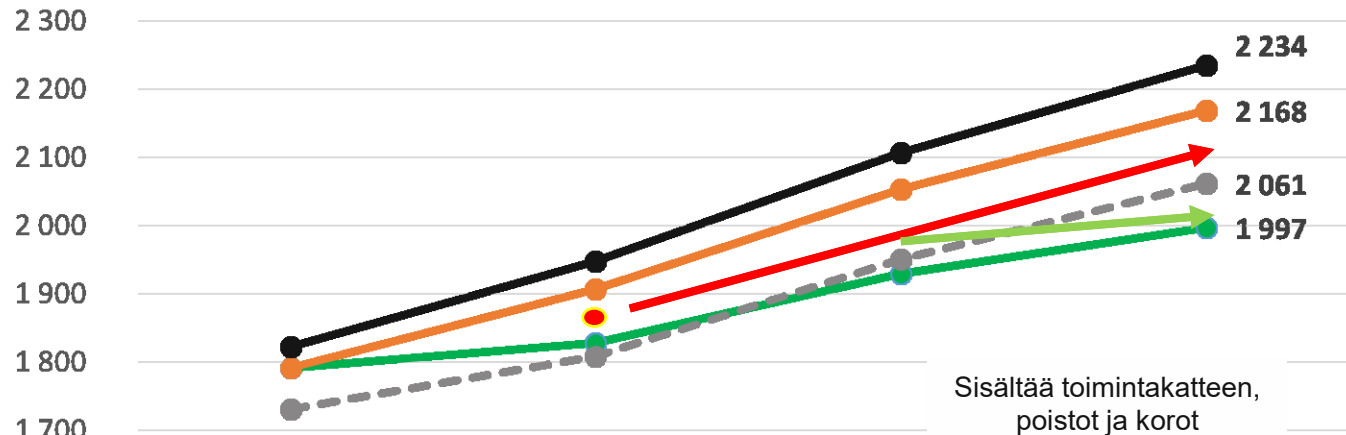
Hyvinvointialueneuvottelut 15.11.2023

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma

Kustannus- vs. rahoituskehitys

Vuosi 2026 (kumulatiivinen kehitys vs. rahoitus)

- Sopeutettu kehitys **+5 milj.**
- Sopeutetun perusuran kehitys **-370 milj.**
- Perusuran kehitys ilman sopeutusta **-562 milj.**

Miljoonaa euroa

	Enuste TP 2023	2024	2025	2026
—●— A) Sopeutustoimet sisältävä kehitys	1 792	1 828	1 929	1 997
—●— B) Ensimmäisen vuoden jälkeen perusuran mukainen kehitys	1 792	1 906	2 054	2 168
—●— C) Perusuran (ilman sopeutusta) mukainen kehitys	1 823	1 948	2 107	2 234
—●— Rahoitus	1 731	1 808	1 950	2 061

Skenaario 1

Miljoonaa euroa	Ennuste TP 2023	2024	2025	2026
Toimintakate (toimintamenot - toimintatulot)	-1 751	-1 798	-1 810	-1 827
Valtion rahoitus yhteensä	1 731	1 808	1 950	2 061
Valtion rahoitus	1 684	1 808	1 894	2 041
Kertaerä (TA-TP 2022)	48			
Takautuva oikaisu			56	20
Rahoituskustannukset (netto)	-12	-25	-29	-27
Vuosikate	-32	-15	110	207
Poistot ja poistoeron muutos	-38	-44	-86	-96
Tilikauden yli-/alijäämä	-70	-60	24	111
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	-130	-106	5
Toimintakatteen muutos %		2,7 %	0,7 %	0,9 %

- Vuoden 2023 alijäämä -70 miljoonaa
- Vuoden 2024 alijäämä -60 miljoonaa
- Edellyttää lähes nollakasvua vuosina 2025-2026
- Takautuvat oikaisut vuosina 2025 ja 2026 varovaisuusperiaatteella (vuosi 2025 VM:n ilmoituksen mukaan)

Skenaario 2

Miljoonaa euroa	Ennuste TP 2023	2024	2025	2026
Toimintakate (toimintamenot - toimintatulot)	-1 751	-1 798	-1 828	-1 859
Valtion rahoitus yhteensä	1 731	1 808	1 978	2 083
Valtion rahoitus	1 684	1 808	1 894	2 041
Kertaerä (TA-TP 2022)	48			
Takautuva oikaisu			84	42
Rahoituskustannukset (netto)	-12	-25	-29	-27
Vuosikate	-32	-15	121	197
Poistot ja poistoeron muutos	-38	-44	-86	-96
Tilikauden yli-/alijäämä	-70	-60	35	100
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	-130	-95	5
Toimintakatteen muutos %		2,7 %	1,7 %	1,7 %

- Vuoden 2023 alijäämä -70 miljoonaa
- Vuoden 2024 alijäämä -60 miljoonaa
- Edellyttää erittäin maltillista kasvua vuosina 2025-2026
- Takautuvat oikaisut vuosina 2025 ja 2026 skenaarioita 1 suurempia (vuoden 2023 kansallinen alijäämäarvio n. 1,2 mrd. ja vuodelle 2024 n. 0,6 mrd.)

Yhteen veto

Olemmeko yrittäneet vaikuttaa VM ja valtioneuvostoon?

Onko ministeriöissä ja valtioneuvostossa sama tilannekuva kuin hyvinvointialueilla?

Haluammeko olla VM:n ”mallioppilaita” tai ylireagoimmeko?

Mitä muut hyvinvointialueet tekevät?

Onko kaikki talouden tasapainottamisen tarve OYS2030-hankkeen syytä?

Voidaanko C-talon rakentamista viivästyttää ja olisiko se järkevää?

Voimmeko tehdä vuosina 2023-2024 alijäämää n. 130 miljoonaa euroa ja mitä siitä seuraa?

Riittävätkö tulevaisuus- ja turvallisuuslautakuntien esittämät toimenpiteet?

Onko arviointimenettelyä aidosti syytä pyrkiä välttämään?

Olemmeko kaikki samassa veneessä?

Huomiot hallitusohjelmasta

Julkisen talouden tasapainottaminen
HVA-talous 27 mrd€ 2027
(+4 mrd €)

Ei maakuntaveroa

Rahoitusmalliin
kustannusten hillinnän
kannustimet

Arviointimenettelyprosessii
n kuuluu aina HVA:n
yhdistämisen arviointi

Hoitojonojen purku ja Kela-
korvaus – palveluseteli/
maksusitoumus

Valinnanvapaus

Digitalisaatio

Vahva valtion ohjaus
(vaikuttavuusperusteisuus)
ja VM:n rooli

HVA tulostavastuu

YTA-alueen roolin kasvu
(mm. valmius, m
varautuminen)

Ammattiryhmien välinen
työnjako ja
kelpoisuusehdot

Hoitopaikan valinta 3 kk
välein

Uusi vammaispalvelulaki
1.10.2024

0,65 mitoitus
hallituskauden loppuun ja
laskentatapa

ESH työnjakosäädökset

Riittävä oma
palvelutuotanto -
uudelleenarviointi

HVA ydintoiminta – myös
yhtiömuotoisesti

1 ohjausvirasto

In house-yhtiöiden asema

HYTe-kertoimen
painoarvon nosto

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus

- **Muutostyö aloitettiin heti** hyvinvointialueen käynnistyessä. Alueella on konkreettisia toimenpiteitä meneillään, niissä hyödynnetään tehtyä kehittämistyötä.
- Alueella tehty **koko maan mittakaavassa mahdollisesti kaikkein laajamittaisinta** sote-palvelujen uudelleenorganisoimista, esim. alojen yhdistämisessä eri toimialueiksi ja toimialueiden toiminnoissa, joten myös muutosten vaikutusten seuranta on tärkeää.
- Yliopistosairaalan **miljardi-investointi tulee rajoittamaan** hyvinvointialueen taloudellista liikkumavaraa
- Kevään 2023 neuvotteluiden keskeiset seurattavat asiat
 - Toiminnan ja talouden uudistusohjelma
 - Yhdenvertaisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
 - Hoito- ja palveluvelka
 - Ammatillisen henkilöstön saatavuus ja riittävyys

THL:n arviointiraportin keskeiset huomiot

- **Alueen sisällä on eroavaisuuksia palvelujen ja hoidon saatavuudessa.**
 - **Erityisesti lasten ja nuorten mielen ja hyvinvoinnin haasteet** ovat Pohteen alueella lisääntyneet, ja palvelut eivät ole täysin pystyneet vastaamaan palvelutarpeeseen.
 - **Aikuisten perus- ja erityistason palveluissa ja hoidossa on saatavuushaasteita**, joihin tullaan vastaamaan sote-keskusten tarpeenmukaisilla palveluilla. Digitaalinen sote-keskus käynnistyi keväällä 2023
 - Järjestämissuunnitelma sisältää **ikäntyneiden palvelujen rakenteen muutosohjelman**
- Alueella on **yleisesti pulaa työntekijöistä**. Henkilöstön vaihtuvuus oli ensimmäisen puolen vuoden aikana suurta

Taloudellinen tilanne

Nimi	8/2023 TOT2023, M€	TAS2023, M€	TPE2023, M€	TOT/TAS%	TPE vs TAS muutos%
▲					
Toimintatulot	203,9 milj.	323,6 milj.	323,6 milj.	63 %	-0 %
Toimintamenot	1356,8 milj.	2018,9 milj.	2 050,7 milj.	67 %	2 %
TOIMINTAKATE	-1151,7 milj.	-1692,4 milj.	-1 724,2 milj.	68 %	-2 %
Valtion rahoitus	1126,3 milj.	1685,6 milj.	1 713,6 milj.	67 %	2 %
Rahoitustulot ja -menot	-2,0 milj.	-11,7 milj.	-11,1 milj.	17 %	5 %
VUOSIKATE	-27,5 milj.	-18,4 milj.	-21,7 milj.	149 %	-17 %
Poistot ja arvonalentumiset	24,1 milj.	38,3 milj.	39,2 milj.	63 %	2 %
Satunnaiset erät	0,0 milj.	0,0 milj.	0,0 milj.	NaN	NaN
Tilinpäätössiirrot + (-)	-0,5 milj.	0,9 milj.	0,9 milj.	-61 %	0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-51,0 milj.	-55,9 milj.	-60,0 milj.	91 %	-7 %
Lainakanta	645,0 milj.	880,7 milj.	860,2 milj.	73 %	-2 %

- Toimintamenojen arvioidaan noin 2 prosentilla talousarvioon nähden.
- Hyvinvointialueen talouden ennustetaan toteutuvan 60 miljoonaa euroa alijäämäisenä.
- Merkittävimmät investoinnit kohdistuvat edelleen OYS2030 hankkeeseen. Alue hakenut ja saanut lainanottovaltuutta vuosille 2023 ja 2024.

ICT

- Järjestämissuunnitelman mukaisesti digitaalinen sote-keskuksen laajentaminen tukee palvelujen uudistamista. Sirpaleisella alueella ICT-ohjelma ja yhtenäistäminen osa alueen strategiaa. Digitaalisten palvelujen kehittämistä nostetaan esille myös THL:n arvioinnissa.
- ICT ja muiden aineettomien hyödykkeiden investoinnit ovat 10,976 M€ sosiaali- ja terveydenhuollon osalta 2024-2027.
- Asiointia digitaalisesti sote-ammattilaisten kanssa oli Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella kansallista keskiarvoa 21 % enemmän, eli 27 % vuonna 2022.

-

AVI arviointiraportin keskeiset huomiot

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Pelastuslain (379/2011) 41.4 §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on kehitettävää. Pronto-tilastojen mukaan vain 36 %:ssa tapahtuneista ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevista tapauksista tehtiin ilmoitus vuonna 2022. Onnettomuuksien ehkäisyn keskeisimpiä kehitystarpeita on riittävän henkilöstön varmistaminen, jotta lakisääteiset tehtävät voidaan hoitaa laadukkaasti.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Pelastustoiminnan toteutuneet toimintavalmiusajat eivät kaikilta osin vastaa riskinarvion perusteella asetettuja vähimmäistavoitteita. Vuosien 2019–2022 ajan yhtäjaksoisia puutteita ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vähimmäistavoitteiden toteutumisessa oli 7 riskiruudussa. Tilanne on parantunut edellisestä arvioinnista. Vuonna 2021 yhtäjaksoisia puutteita oli 10 riskiruudussa. Aluehallintovirasto valvoo toimintavalmiusaikojen kehitystä, erityisesti ongelmaruutujen osalta, erillisenä pelastustoimen palvelutason valvonta-asiana.

Pelastustoimen henkilöstöpula näyttyy myös Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksella. Avoimiin virkoihin ei saada kelpoisuusehdot täyttäviä henkilöitä. Tämä näkyy erityisesti harva-alueilla ja vaikuttaa palvelujen tuottamiseen.

Valtakunnallisen ympäristövahinkojen torjunnasta tehdyn selvityksen mukaan sekä Oulu-Koillismaan että Jokilaaksojen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämää torjuntatasoa ei saavuteta ja palveluissa on merkittävästi kehitettävää.

Ulkoisten pelastussuunnitelmien saatavuudessa oli puutteita vuonna 2022. Keskeisenä kehittämistarpeena on varmistaa riittävä henkilöresurssi ulkoisten pelastussuunnitelmien hallinnointiin ja päivitystyöhön sekä harjoitusten järjestämiseen.

Varautumisen ja väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Henkilöstövarauksissa on haasteita. Henkilöstöä ei saada varattua niin paljon kuin tarvetta olisi. Myös pelastuslaitoksen tilaresurssit vaativat tarkastelua. Henkilö- ja tilaresursseja sekä oman toiminnan jatkuvuuden hallintaa voidaan pitää merkittävänä kehitystä vaativana kohteena.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pohteen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma

15.11.2023

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman kokonaisuus

1. Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen
2. Pelastustoimen sopeutus
3. Hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvä sopeutus

POHJOIS-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEEN VUODEN 2024
LAINANOTTOVALTUUDEN MUUTTAMINEN

Valtioneuvosto on tänään yleisistunnsaassa päättänyt hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 3 momentin nojalla:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024 on 287 400 000 euroa.

Lainanottovaltuuden muuttamiselle asetetaan seuraavat ehdot:

- Lainanottovaltuutta on mahdollista käyttää ainoastaan investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi. Hyvinvointialueen tulee varmistaa ennen investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla, hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.

- Hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle 21.11.2023 mennessä päivitetyn tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut. Ohjelma sisältää palvelujen taloudellisuutta ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset. Valtiovarainministeriö voi edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus tarpeesta täydentää ohjelmaa tulee antaa hyvinvointialueelle 4.12.2023 mennessä. Hyvinvointialue raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle.

Muutoksenhaku

Valitusoikeudesta valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen noudatetaan mitä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n 1 momentissa. Mainitun lain 13 §:n mukaan valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valtioneuvoston päätöksen 19.10.2023 ehdot

Hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle 21.11.2023 mennessä päivitetyn tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut.

Ohjelma sisältää palvelujen taloudellisuutta ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset.

Valtiovarainministeriö voi edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus tarpeesta täydentää ohjelmaa tulee antaa hyvinvointialueelle 4.12.2023 mennessä.

Hyvinvointialue raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle.

Talouden tilannekuva

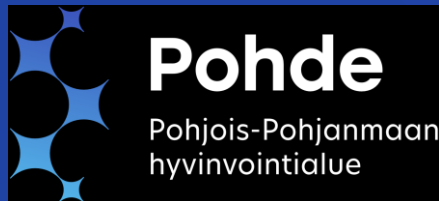
taloussuunnittelukaudella 2024-2026

- Mikäli sopeutustoimia ei tehdä, arvio talouden alijäämästä vuodelle 2024 on n. 140-150 miljoonaa euroa.
- Keskeistä on, että toiminnan ja rakenteiden uudistaminen taittaa kustannustasoa pysyvästi. Noin 90 miljoonan sopeutusohjelma tarkoittaa n. -60 miljoonan alijäämää vuodelle 2024.
- Paljonko alijäämää voi syntyä vuosina 2023-2024, jotta se voidaan uskottavasti kuroa umpeen vuosina 2025-2026?
- Esimerkiksi n. -60 miljoonan alijäämä vuodelle 2024 tarkoittaisi vuosille 2025-2026 enintään n. 0,5-1 %:n kasvua riippuen tämän vuoden talouden toteumasta ja vuosille 2025-2026 ajoittuvasta takautuvasta oikaisusta.
- Toteumaennusteen pohjalta tehty arvio on, että sopeutustoimenpiteiden kustannuksia vähentävä vaikutus sote-järjestämissuunnitelman ja talousarviokirjassa kuvattujen muiden toimenpiteiden osalta vuodelle 2023 on noin 30–35 miljoonaa euroa.

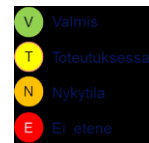
Sisällys

1. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteet	3
2. Aiemmin päätetyt linjaukset ja toimenpiteet	3
2.1 Hyvinvointialuestrategia	3
2.2 Sote-järjestämissuunnitelman tasapainotustoimenpiteet	4
2.3 Tarpeenmukaiset sote-keskukset	5
2.4 Pelastustoimen palvelutasopäätös	5
2.5 Talousarviokirjan muut tasapainotustoimenpiteet	5
3. Talouden tilannekuva ja ennuste	6
4. Rahoituksen reunaehdot ja muutettu lainanottovaltuus	7
4.1 Lainanhoitokyvyn kehitys	8
5. Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa	9
5.1 Sote-järjestämissuunnitelman toimeenpanon toteutuminen 1–9/2023	9
5.2 Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen	15
5.2.1 Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut	17
5.2.2 Tarpeenmukaiset sote-keskukset	38
5.2.3 Hyvinvointialueen yhteiset palvelut	46
5.2.4 Yhteistyöalueen yhteiset palvelut	59
6. Pelastustoimen sopeuttamistoimenpiteet	62
7. Hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät sopeuttamistoimenpiteet	64
8. Kooste taloudellisista vaikutuksista	71
9. Riskit ja niihin varautuminen	73
10. Jatkotoimenpiteet ja ohjelman seuranta	75

Pohteen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys

Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen

Sote-järjestämissuunnitelman 2023-2025 mukaiset rakennemuutokset

Toiminta	Nykytila, lähtötilanne	Suunnitelma 2023-2025	Toteutuma 1-9/2023	1-9/2023	1-6/2023
Yhteisöllinen asuminen	309 paikkaa	Lisätään 158 paikkaa, paikkoja yhteensä 467	9/2023: Nykytilanmukaiset paikat 309 Ei vielä kustannusvaikutuksia	N	N
Ympärivuorokautinen palveluasuminen	3 228 paikkaa (<i>Järjestämssuunnitelmassa tehostetun palveluasuminen nykytila 3193 p., tarkennettu</i>)	Vuonna 2023 paikkoja vähennetään 146-156, vuoteen 2025 mennessä paikkoja on 260-280 vähemmän, paikkoja yhteensä 3072-3082	9/2023: 3 294 paikkaa, vähentynyt -75 paikkaa kesäkuun tilanteesta Peittävyys 75 v. täyttäneillä 9/2023: 8,2 %	T	T
Arviointi- ja kuntoutusyksiköt	280 paikkaa	Lisätään 52 paikkaa, paikkoja yhteensä 332	9/2023: 308 paikkaa, lisätty +28 paikkaa	T	N
Akuuttihoito	388 paikkaa	Vähennetään 122 paikkaa, paikkoja yhteensä 266	9/2023: 300 paikkaa, vähentynyt -88 paikkaa	T	T
Laitoshiito	126 paikkaa	Vähennetään 54 paikkaa, paikkoja yhteensä 72	9/2023: 104 paikkaa, vähentynyt -22 paikkaa Peittävyys 9/2023: 0,3 %, peittävyys 2022: 0,4 %	T	T
Sairaalahoito	1 007 paikkaa	Vähennetään 165 paikkaa, paikkoja yhteensä 842	9/2023: 850 paikkaa, vähentynyt -157 paikkaa	N	N
Psykiatrinen osastohoito	201 paikkaa	Vähennetään 16 paikkaa, paikkoja yhteensä 185	9/2023: Nykytilan mukaiset paikat 201 (OYS 185, Kuusamo 6, Raahe 10)		
Yhteensä	4 950 paikkaa Lisäksi 589 p. lisätään arviointi- ja kuntoutusyksiköihin ja yhteisölliseen asumiseen	5112 - 5132 paikkaa, vähennys 407 - 427 p.	1-9/2023: 4 749 paikkaa vähentynyt 201 paikkaa, -4,1 % Lisäksi on lisätty arviointi- ja kuntoutusyksiköiden ja sekä yhteisöllisen asumisen paikkoja 28 eli 4,8 %	T	T

Kooste sote-järjestämissuunnitelman toimeenpanosuunnitelmista ja niiden etenemisestä

Toimeenpanosuunnitelma	Päävastuullinen toimialue	Toimeenpanosuunnitelma laadittu	Eteneekö suunnitellusti 1-9	Tavoiteaika- taulu toimeenpanolle	Tilanne 1-9/2023	Jatkosuunnitelma ja huomiot
1. KOTAS-keskuk- sen toiminnan käynnistäminen	Ikäihmis- ten palvelut	Kyllä	Kyllä	30.6.2023	Toiminta on käynnistynyt, vaikuttavuusin- vestointi on tehty. Toimintaluvut ovat tavoit- teissa. Toimintaan on perustettu 5 htv lisä- panos, näistä 4 htv täytetty.	Seuranta ja vaikuttavuuden osoittami- nen.
2. Etälääketieteelli- sen tuen keskuk- sen käynnistämi- nen	Ikäihmisten palvelut	Kyllä	Kyllä, osin viivästynyt	1.6.2023	Toiminta on käynnistynyt, vaikuttavuusin- vestointi on tehty. Toimintaluvut ovat tavoit- teissa. Viivästyminen koskee Oulun, Ou- lunkaaren, Lakeuden ja Koillismaan sään- nöllisen kotihoidon ja ikäihmisten asumis- palvelujen omalääkäritoimintaa.	Seuranta ja vaikuttavuuden osoittami- nen.
3. Kotisairaalan hoi- topaikkojen li- sääminen	Ikäihmisten palvelut	Kyllä	Kyllä	30.6.2023	Kotisairaaloitointamalli on valmis. Toi- minta on laajentunut tänä vuonna Vaalaan ja Taivalkoskelle. Aikaisemmin toiminnassa olevien yksiköiden toiminta-alueita on laa- jennettu. Asiakasmäärät ovat nousseet ja suoritteet lisääntyneet. Toimintaan on pe- rustettu 15 htv:n lisäpanos, joista rekrytoitu 12 htv. Hankerahoituksella toteutettavien hoidon tarpeen arviointiyksiköiden suunnit- telu etenee ja rekrytoinnit ovat käynnisty- neet. Toimintaluvut ovat tavoitteissa.	Kaikenikäisten kotisairaala laaje- nee maantiede huomioiden vuoden 2023 aikana. Hoidon tarpeen arviointiyksiköi- den toiminta käynnistyy loppu- vuonna 2023 Oulun alueella. Toteutetaan loput rekrytoinnit, vakiinnute- taan toimintaa, parannetaan seurantaa ja osoitetaan vaikuttavuus.
4. Arviointi- ja kun- toutusyksiköi- den paikkojen li- sääminen	Ikäihmisten palvelut	Kyllä	Kyllä	9-10/2023	Arviointi- ja kuntoutusyksiköiden sekä koti- kuntoutus- ja kotiutustiimien muutokset ovat käynnissä. Toimintamallit ja prosessi- kuvaukset sekä palvelujen myöntämisen- perusteet ovat valmisteilla päätöksen te- koon. Toimintaluvut tavoitteissa.	Taivalkosken ja lin akuutti-hoitopaikkojen muuttaminen arviointi- ja kuntoutuspai- koiksi toteutuu syksyllä 2023. Oulun ete- läisen alueen suunnittelun ja toteutuk- sen jatkaminen. Lakeuden alueen suun- nittelu ja vaikutusten huomioiminen ta- lousarviossa 2024.
5. Yhteisöllinen asu- minen	Ikäihmisten palvelut	Valmiste- lussa	Viivästynyt	2024	Yhteisöllisen asumisen myöntämisen pe- rusteet ovat valmistelussa. Yksityisellä sek- torilla on valmistumassa yksiköitä Ou- lussa, ARAn hankehakemuksia vireillä	Myöntämisen perusteiden vahvistaminen 09/2023. Alueen suunnitelmien valmis- telu käynnistyy ja paikkamäärä sekä ta- voitepeittävyys arvioidaan uudelleen.

6. Tehostetun palveluasumisen paikkojen väheneminen	Ikäihmisten palvelut	Kyllä	Viivästynyt	Syksy 2023	Ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamäärän vähentäminen on aloitettu ja alueellisesti toimintaluovuttu. Yhtenäisten kriteereiden puute viivästyttää vähentämistä.	Oman, oston ja palvelusetelituotannon määrän tarkempi seuranta. Oman ja yksityisen tuotannon hoitopäivän hinnan analysointi. Peittävyuden seuranta.
7. Laitoshoidon paikkojen väheneminen	Ikäihmisten palvelut	Kyllä	Kyllä	Syksy 2023	Laitoshoidon paikkamäärän vähentäminen on tehty suunnitellusti.	Siikajoen osalta toteutuminen käynnistyy arviolta 1/2024.
8. Akuuttipaikkojen vähentäminen	Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	Kyllä	Kyllä	Syksy 2023	Viralliset sairaansijat ovat vähentyneet, Vaala ja Haapajarvi on suljettu. Taivalkosken osasto on muuttunut arviointi ja kuntoutusyksiköksi. Kalajoelta ja Ylivieskasta on vähentynyt yhteensä 19 paikkaa.	Etenee suunnitellusti. Neuvottelut ovat käynnissä lakkautettavien ja muuttuvien yksiköiden henkilöstön kanssa.
9. Sairaalahoitopaikkojen vähentäminen	OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito	Kyllä	Kyllä	Syksy 2023	Sairaansijoja 9/2023 yhteensä 850, vuoden alun tilanne 1007 sairaansijaa. Tavoite etenee.	Raahen (-8) paikka lukuun ottamatta sairaalapaikkojen vähennykset on tehty
10. Tarpeenmukaisten sote-keskusten määrittely	Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria	Kyllä	Kyllä	Syksy 2023	Tarpeen mukaisten sote-keskusten suunnitelma on hyväksytty aluehallituksessa 14.6.2023. Toteutus on lähtenyt liikkeelle ja liikkuvien palveluiden työryhmä on toiminnassa.	Palveluverkoston ja palveluiden tarkentaminen. Liikkuvien sote-keskuspilottien käynnistäminen ja tarvittavat hankinnat.
11. Ikäneuvolan käynnistäminen	Ikäihmisten palvelut	Kyllä	Kyllä	Syksy 2023	Toimintamalli on vahvistettu. Ikäneuvolatoiminta on käynnistynyt kaikilla alueilla, mutta ei vielä kaikkien kuntien osalta.	Vahvistetaan ja laajennetaan toimintaa.
12. Digitaalisen sote-keskusten käynnistäminen	Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	Kyllä	Kyllä	Käynnistynyt huhtikuussa, laajeneminen nopeutetulla aikataululla	Toiminta on käynnistynyt 17.4.2023. Käynti- ja asiakasmäärät ovat nousussa. Toiminta on laajentunut kesän aikana vastaanottopalveluissa, matalankynnyksen mielenterveyspalveluissa ja kuntoutuksessa.	Laajeneminen nopeutetulla aikataululla eri aluille ja eri toimialueiden palveluihin.

13. Psykiatri- sen osastohoi- don paikko- jen vähentämi- nen ja tehoste- tun avokuntou- tuksen vahvista- minen	Perhe- ja so- siaalipalve- lut ja OYS- psykiatria	Kyllä	Kyllä	Raahessa kesä 2023, Kuusa- mossa kevät 2025	Taloudelliset vaikutukset eivät vielä ole to- teutuneet.	Raahen paikat vähentyvät kokonaan 1.7.2023 lähtien. Kuusamon paikko- jen väheneminen toteutuu loppu- vuonna 2024 (alkuperäinen suunnit- telma 2025).
14. Lastensuoje- lun laitossyksikön perustaminen	Perhe- ja so- siaalipalve- lut ja OYS- psykiatria	Kyllä	Toimeenpa- nosuunni- telma on val- mis, tilakar- toitus on kes- ken. Sisältää riskin.	Syky 2023	Tilat kartoituksessa, seitsemänpaikkainen. Kustannusvaikutuksia ei vielä ole.	Tilojen saaminen on riski toiminnan aloit- tamiselle syksyllä 2023. Myös asiakas- määrän kasvu asettaa riskin ostopalvelui- den taittamiselle.
15. Vammais- ten asumispalve- luyksiköiden pe- rustaminen	Vammais- palvelut	Kyllä	Kyllä	Yksikön ra- kentami- sen aloitus 12/2023 - vuosi 2024	Suunnitteluvaiheessa.	Aikatauluriski tunnistettu.
16. Mielenterveys- ja päihdeasiak- kaat, selviämis- aseman perus- taminen	Perhe- ja so- siaalipalve- lut ja OYS- psykiatria	Kyllä	Kyllä	Syky 2023, käynnistyy 8.9.2023	Viisipaikkainen, toiminta käynnissä viikon- loppuisin. Kustannukset syksyllä 2023 vakiinnutta- misrahasta ja Tulevaisuuden sote-keskus - hankkeesta.	Vuoden 2024 kustannuksia katetaan va- kiinnuttamisrahasta, huomioitava talous- arviossa 2024.

Sote-järjestämissuunnitelman päivitys toteuttaa ja tarkentaa hyvinvointialuestrategian ja aluevaltuuston 17.10.2022 päättämän sote-järjestämissuunnitelman linjauksia

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

ARVOT – HYVINVOINTIALUEEN TÄHDIT

Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus – yhdessä tehden

Näemme ihmisen kohtaamme ammattitaidolla Edelläkävijänä vaikuttavuudessa

PAINOPISTEET JA STRATEGISET PERIAATTEET

Ihmistä varten

Vaikuttavasti yhdessä

1. Osallisuus, vertainen tuki sekä omaehtoinen toiminnan ja hyvinvoinnin parantaminen painottuvat.
2. Palvelut ovat tarpeelliset ja lähellä monin eri tavoin.
3. Palvelujärjestelmä on yhteen sovitettu.
4. Ennaltaehkäisevät ja perustason palvelut vahvistuvat.
5. Palvelujen verkostoa uudistetaan yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.
6. Kustannuskehitys vastaa rahoitusta.

Parhaat osaajat

Rohkeasti luotta

7. Henkilöstö osallistuu ja kehittää vaikuttavaa toimintaa.
8. Hyvinvointialue on arvostettu työnantaja ja kouluttaja.
9. Johtaminen tukee henkilöstön työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä.
10. Johtamis- ja toimintamallit uudistuvat.
11. Tieto, tutkimus ja käytännön kokeilut ohjaavat kohti vaikuttavia toimintamalleja.
12. Uudistaminen kuuluu kaikille.

Tarpeenmukaisten sote-keskusten määrittely ja määrä 2023-2025

Aluehallitus 14.6.2023

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelma 2023-2025

Aluevaltuuston hyväksymä 17.10.2022

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman vaikuttavalle toteutumiselle on tärkeää, että toimialueita läpileikkaavat yhteiset tavoitteet ja toiminnalliset muutokset huomioidaan järjestämissuunnitelmaa tarkentavissa toimeenpanosuunnitelmissa.

Asiakasryhmittäisten (lapset ja nuoret, ikäihmiset, mielenterveys- ja päihdeasiukkaat, vammaiset) sosiaali- ja terveystalouden kustannusten taittaminen edellyttää hoito- ja palveluketjujen kokonaisuuden toimivuutta. Integraatiohyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan toimialueet ylittäviä yhteisiä toimintamalleja, hoidon ja palvelujen jatkuvuutta sekä vaikuttavien, tutkittujen toimintamallien käyttöönottoa.

Yhteistyössä henkilöstön kanssa rakennetuilla toimintamalleilla ja uudistumisella tavoitellaan henkilöstön työn kuormittavuuden vähentämistä ja turvaavan osaltaan osaavan henkilöstön saatavuutta. Sote-integraation näkökulmasta on tarpeen tehdä myös johtamisjärjestelmän toimivuuden analysointi ja uudelleenarvioida, miten johtamisjärjestelmä tukee asiakaslähtöisten integraatiohyötyjen saavuttamista.

Asiakasryhmittäisiä palveluketjuja ja niihin kytkeytyviä kustannuksia on keskeistä kehittää ja seurata osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutumista. Hoito- ja palveluketjuille asetetaan hyvinvointialuetasoisien tietopohjan kehittyessä vuosittaiset tavoitteet kustannusten kasvun taittamiseksi osana talousarviota.

Sote-järjestämissuunnitelman toiminnalliset tavoitteet ovat edelleen voimassa

– asiakasryhmittäisen integraation toteuttaminen keskiössä

Sote-järjestämissuunnitelman näkökulmat

Sote-järjestämissuunnitelman näkökulmat

Kotona- ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut

- Säännöllisen kotihoidon palvelujen peittävyys alueittain
- Yhteisöllisen asumisen peittävyys alueittain
- Ympäri vuorokautisen tehostetun palveluasumisen peittävyys alueittain
- Mielen- ja päihdeasiakkaiden ja vammaisten asumispalvelupaikkojen määrä ja sijainti
- Hallittu ostopalvelujen kotiuttaminen

Tarpeenmukaiset sote-keskukset

- Laajan palvelun sote-keskuksien määrä, palveluvalikoima ja sijainti
- Sote-keskusten/yksikköjen määrä, palveluvalikoima ja sijainti
- Suun terveydenhuollon yksikköjen palveluvalikoima, määrä ja sijainti
- Liikkuvien sote-yksikköjen määrä ja palveluvalikoima
- Digitaalisen sote-keskuksen nopeutettu käyttöönotto ja palveluvalikoiman määrittely

Hyvinvointialueen yhteiset palvelut

- Sairaala- ja poliklinikkapaikkojen määrä ja sijainti
- Poliklinikkatoiminnan järjestäminen
- Päivystysten järjestäminen
- Akuuttiosastopaikkojen määrä ja sijainti
- Arviointi- ja kuntoutusyksikköjen määrä ja sijainti
- Kotisairaalan toiminta

- Pohjoisen yhteistyöalueen (YTA) yhteistyö

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut

Lapset, nuoret ja perheet

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisten kotiin annettavien palveluiden oman henkilöstön lisääminen ja kohdentaminen palvelutarpeiden mukaisesti sekä ostopalveluiden vähentäminen palvelujen vaikuttavuuden lisäämiseksi.	Vuonna 2024: -9,5 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Koko vuosi 2024, toimeenpide on käynnistynyt
Oman henkilöstön lisääminen ja osaamisen vahvistaminen hoidon kohdentamisen, jatkuvuuden ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi. Hallitsematonta ostopalveluina tuotettavaa vuokratyövoimaa psykiatrien, psykologien ja päihdetyön osalta vähennetään suunnitelmallisesti.	Vuonna 2024: -0,5 milj. Vuosina 2025-2026: -0,5 milj.	Kevät-kesä 2024
	Vuonna 2024: -10 milj.	

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut

Ikäihmiset

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyden (yli 75-vuotiaiden määrä palvelussa) saavutetaan nopeammin 6 prosenttiin (nykyinen peittävyys 8,1%) vuonna 2024.	Vuonna 2024: -17,25 milj. Vuosina: 2025-2026 Tarkentuu	Aloitus heti päätöksenteon jälkeen, taloudellinen vaikutus laskettu 6 kuukauden toteumalla, edellyttää yhteistoimintamenettelyä
Sosiaalihuoltolain mukaisen laitoshoidon purku	Vuonna 2024: -1,4 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Helmikuun alku 2024
Arviointi- ja kuntoutusyksikköpaikkoja lisätään 13 paikkaa ja paikkoja keskitetään isompiin yksiköihin, tavoitepaikkamäärä (332) saavutetaan 2025	Vuonna 2024: +1,04 milj. (satsaus) Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Käynnistyminen 01/2024, edellyttää yhteistoimintamenettelyä
Kotiin annettavia palveluja vahvistetaan, säännöllisen kotihoidon tavoitepeittävyys nousee 14%:iin. Järjestämistapaa arvioidaan.	Vuonna 2024: -0,3 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Aloitettu 2023
Parannetaan hoito- ja palveluketjun toimivuutta yli 75-vuotiaiden osalta integraatiota lisäämällä. Sovitaan yhteistyöstä kuntien ja järjestöjen kanssa.	Vuonna 2024: Yli 75-v. sosiaali- ja terveyspalvelujen nettomenojen muutokselle asetettavat tavoitteet Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Aloitus vuonna 2024
	Vuonna 2024: -17,9 milj.	

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut

Vammaiset henkilöt

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Henkilöstöresurssien tarkistaminen mitoituksen ja toiminnan mukaiseksi. Osaajayksikköön resursointi sijaisten osalta.	Vuonna 2024: -0,9 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Resurssien suunnittelu ja uudelleen allokointi käynnistetty, osaajayksiyön resurssit 1.1.2024 alkaen.
Asumispalveluja järjestetään alueellisesti. Asumispalvelujen omaa palvelutuotantoa lisätään ja ostopalveluja vähennetään. Asumispalvelurakennetta kevennetään.	Vuonna 2024: -5,1 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Toimenpiteet yksiköiden siirroista, perustamisista ja yt-menettelyistä käynnistettävä v. 2023 aikana
Päiväaikaisten toimintojen kehittäminen, keskittäminen ja toimiloista luopuminen.	Vuonna 2024: - 0,1 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Toteuttaminen käynnistettävä jo vuoden 2023 aikana.
Kuljetuspalvelujen välitystoiminnan laajentaminen koko alueelle omana toimintana Tervia Logistiikka -yhtiön viivästymisen vuoksi ja jatkossa osaksi Tervia Logistiikan toimintaa. Yhdenmukaisten myöntämisperusteiden mukaiset asiakaspäätökset.	Vuonna 2024: -2,5 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Toimenpiteitä käynnistettävä vuoden 2023 aikana; yhdenmukaiset soveltamisohjeet tulevat voimaan 1.12.2023 alkaen
Henkilökohtaisen avun ostopalvelujen vähentäminen 20% järjestämällä palvelut kustannustehokkaammalla tavalla vahvistamalla työnantajamallia ja laajentamalla palveluseteli koko alueelle ja oma palvelutuotanto omassa yksiköissä.	Vuonna 2024: -1,2 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Yhdenmukaiset myöntämisperusteet käytössä v. 2024 alussa
Asunnon muutostöiden yhdenmukaisten myöntämisperusteiden laatiminen (apuvälineet, laitteet, taloudelliset tukitoimet) ja Pohteen hankintojen toteuttaminen	Vuonna 2024: -0,25 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Yhdenmukaiset myöntämisperusteet voimaan 1.1.2024 alkaen ja hankintojen kilpailutukset toteutettu 31.12.2023 mennessä.
	Vuonna 2024: -10,05 milj.	

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaat

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumis- ja laitospalveluiden rakennetta kevennetään kotiin annettaviksi palveluiksi ja ostopalveluita vähennetään asumispalveluissa 10%:stä 40%:iin lisäämällä tuettua asumista.	Vuonna 2024: -7 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Käynnissä, painotus talvi-kevät 2024
Yhdenmukaistetaan myöntämisperusteita vaativiin ja pitkiin psykoterapiapalveluihin, joita on myönnetty yli 16-vuotiaille ja joilla on oikeus KE-LAn myöntämään lääkinnälliseen kuntoutukseen. Turvataan Kelan kuntoutusten ulkopuolella olevien yli 65-vuotiaiden psykoterapia lääkinnällisenä kuntoutuksena silloin, kun se on hoidollisesti taroituksenmukaista.	Vuonna 2024: -1 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Käynnissä, vuoden 2024 pyritään vie- mään lop- puun ole- massa olevat terapiat.
Arvioidaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden tarkoituksenmukainen hoito sekä hoidon ja palvelujen toimintamallit	Vuonna 2024: -0,5 milj., satsaus +0,5 milj.	Kevät - syksy 2024
Vuonna 2024: -8 milj.		

Tarpeenmukaisten sote-keskusten ja -yksiköiden palveluvalikoima ja määrä

Jokaisessa kunnassa on vähintään yksi fyysinen sote-keskus/-yksikkö

Sote-keskus (13)

- Lääkärin/etälääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Hammaslääkärin/suuhygienistin vastaanotto
- Näytteenottopalvelut
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Terapeutin vastaanotto ja apuvälinepalvelut
- Sosiaalihuollon erityis- ja peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvola
- Kuvantaminen ja sikiöseulonnat erikseen määriteltävissä sote-keskuksissa

Oulun uuden sote-keskuksen valmistelua jatketaan

Laajan palvelun sote-keskus (3)

- Päivystys
- Lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Hammaslääkärin ja suuhygienistin vastaanotto
- Tarvittavat erikoislääkärin palvelut
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön perus- ja erityistason palvelut
- Terapeutin vastaanotto ja apuvälinepalvelut
- Sosiaalihuollon erityis- ja peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvola, sikiöseulonnat
- Kuvantamispalvelut, magneettikuvaus
- Kirjurihoito

Sote-yksiköissä (19) tarpeiden mukaiset palvelut esim.

- Lääkärin/etälääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Hammaslääkärin/suuhygienistin vastaanotto
- Näytteenottopalvelut
- Sosiaalihuollon erityis- ja peruspalvelut
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajan vastaanotto

Kuuden nykyisen yksikön osalta arvioidaan palvelujen muuttuminen liikkuviksi ja/tai digitaalisiksi

Digitaalinen sote-keskus

Oulun yliopistollisen sairaalan osaamiskeskusten palvelut

Tarpeenmukaiset sote-keskukset

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
<p>Tarpeenmukaisten sotekeskusten palveluverkosto jakaantuu laajan palveluvalikoiman sote-keskuksiin (kolme), sote-keskuksiin (13) sekä sote-yksikköihin (19), joiden palveluvalikoimaa tarkennetaan palvelutarpeita vastaavaksi.</p> <p>Jokaisessa kunnassa on vähintään yksi fyysinen sote-keskus/-yksikkö. Yksikkö voi sijaita muun palvelutoiminnan yhteydessä.</p> <p>Kuuden nykyisen yksikön osalta arvioidaan palvelujen muuttuminen liikkuviksi ja/tai digitaalisiksi.</p> <p>Oulun uuden sote-keskuksen valmistelua jatketaan.</p> <p>Digitaalinen sote-keskus sekä Oulun yliopistollisen sairaalan osaamiskeskusten palvelut tukevat sote-keskusten ja -yksiköiden sekä liikkuvien palveluiden toimintaa.</p>	<p>Vuonna 2024: 5,2 M€</p> <p>Vuosina 2025-2026: Tarkentuu</p>	<p>Vuosi 2024</p>
<p>Digitaalinen sote-keskus ja palveluvalikoima laajenevat nopeutetusti koko hyvinvointialueen laajuisesti.</p> <p>Kaikista avovastaanoton kontakteista hoidetaan 20 % digitaalisen sote-keskuksen kautta.</p>	<p>Vuonna 2024: +1 milj.</p> <p>Vuosina 2025-2026: Tarkentuu</p>	<p>Vuosi 2024</p>
<p>Hoidon ja palvelun jatkuvuus ja moniammatillinen tiimimalli laajenevat kaikkiin sote-keskuksiin</p>	<p>Tarkennetaan aluehallituksen esitykseen</p>	<p>Vuosi 2024</p>
<p>Toteutetaan paljon palveluita tarvitsevien sote-integraatio</p>	<p>Tarkennetaan aluehallituksen esitykseen</p>	<p>Vuosi 2024</p>
	<p>Vuonna 2024: -4,2milj.</p>	

Hyvinvointialueen yhteiset palvelut 1/2

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Erikoissairaanhoidon päivityksen ja leikkaustoiminnan kokonaissuunnitelma valmistellaan ja päätetään vuoden 2024 aikana. Valmistelussa huomioidaan STM:n sairaalatyöryhmän raportin linjaukset	Vuonna 2024: 0 milj. Vuosina 2025-2026: -9,4 milj.	Vuodet 2025-2026
Ostopalveluiden käytön vähentäminen erikoissairaanhoidon avopalveluissa	Vuonna 2024: -10 milj. Vuosina 2025-2026: noin -20 milj.	Vuodet 2024-2026
Erikoissairaanhoidon poliklinikkatoimintaa toteutetaan laajan palvelun sote-keskuksissa ja yliopistollisessa sairaalassa	Ostopalveluiden väheneminen omaksi toiminnaksi muutettaessa, sisältyy ostopalveluiden vähene-miseen edellä	
Akuuttiosastopaikkoja vähennetään (29 paikkaa) ja akuuttiosastopaikat keskitetään alueellisesti isompiin yksiköihin. Yksityisten palvelujen tuottajien rooli akuuttiosastopalvelujen tuottajana tarkastellaan sopimusten päätyttyä. Akuuttiosastojen paikkamäärä ja sijoittumista tarkastellaan vuoden 2024 aikana.	Vuonna 2024: -1,7 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	
Perusterveydenhuollon päivitykset jatkuvat pääosin laajan palvelun sote-keskuksissa. Kiirevastaanottoa on saatavilla arkisin ja viikonloppuisin iltavastaanottona klo 22 saakka Raahen laajan palvelun sote-keskuksessa yöpäivityksen loppumisen jälkeen	Vuonna 2024: 0 milj. Vuosina 2025-2026: -2 milj.	
OYS-somatiikan palveluiden tuottavuuden parantaminen	Vuonna 2024: Sopeutustoimet sisältyvät vuoden 2024 talousarvioon toiminnan tehostamisena	Vuodet 2024-2026
Uuden sairaalan käyttöönotto loppuvuodesta 2024	Vuosina 2025-2026: Tuottavuuspotentiaali hyödynnetävissä	

Hyvinvointialueen yhteiset palvelut 2/2

Sairaanhoidolliset palvelut (kuvantaminen, lääkehuolto, välinehuolto) keskitetään ja tuotetaan uuden palveluverkoston mukaisesti. Kuvantamisen yksiköiden määrä vähenee 16:sta 8:aan.	Vuonna 2024: -0,2 milj. Vuosina 2025-2026: -2,9 milj.	Seuraa terveyden ja sairaanhoidon palveluiden sekä OYS sairaalapalveluiden toiminnan muutosten aikatauluja.
Kuntoutuksen palvelut toteutetaan osana tarpeenmukaisia sotekeskuksia. Kuntoutusketjun toimivuutta parannetaan.	Vuonna 2024: -2,6 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	
Kuntoutuksen poliklinikat (kipu, aivovamma ja spastiseetti) jatkavat sopeutulla budjetilla.	Vuonna 2024: -3,1 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	
Kotisairaalan ostopalvelut siirretään omaksi toiminnaksi. Kotisairaalan toimintaa lisätään omana toiminta.	Vuonna 2024: -0,3 milj. Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Tammikuun 2024 alusta
Lastensuojelun sijaishuoltoon perustetaan 12-paikkainen oman toiminnan vaativan palvelun yksikkö ja 7-paikkainen arviointiyksikkö.	Vuonna 2024: -0,5 milj. Vuosina 2025-2026: -1 milj.	Talvi-kevät 2024.
	Vuonna 2024: -18,4 milj. Vuosina 2025-2026: -35,3 milj.	

Yhteistyöalueen yhteiset palvelut

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Selvittelyssä		

Pelastustoimen sopeutustoimenpiteet

Pelastustoimi

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Paloasemien sulkeminen	Vuonna 2024: 0,033 milj. Vuosina 2025-2026: 0,066 milj.	Aloitus 2023 syksyn aikana, toimenpiteet etenevät käytäntöön vuoden -24 alkupuoliskolla ja vaikutus astuu täysimääräisenä voimaan vuoden -25 alusta.
Organisaation uudistaminen, hallinnon keventäminen ja toimintojen keskittäminen	Vuonna 2024: 0,1 milj. Vuosina 2025-2026: 0,1 milj.	Syksyn 2023 aikana käynnistetään, edetään mahdollisimman nopeasti siten, että osa vaikutuksista toteutuu 2024 aikana ja täysimääräisesti v. 2025 alusta.
Henkilöstöresurssin vähentäminen	Vuonna 2024: 1,37 milj. Vuosina 2025-2026: 2,4 milj.	Käynnistetty, jatkuu 2025 loppuun
Taksojen ja maksujen korottaminen	Vuonna 2024: 0,066 milj. Vuosina 2025-2026: 0,033 milj.	Loppuvuosi 2023
Vakiinnuttamisrahan vaikutusten optimoiminen	Vuonna 2024: 0,1 milj. Vuosina 2025-2026: 1,0 milj.	Käynnistetty, jatkuu 2025 loppuun
Hankintojen leikkaaminen	Vuonna 2024: 0,22 milj. Vuosina 2025-2026: 0,1 milj.	Käynnistetty, jatkuu 2025 loppuun
Toimitilojen vähentäminen	Vuonna 2024:0,12 milj. Vuosina 2025-2026: 0,1 milj.	Käynnistetty, jatkuu 2025 loppuun
	Vuonna 2024: 2,0 milj. Vuosina 2025-2026: 3,8 milj.	

**Hallintoon, tukipalveluihin
ja maksuihin liittyvät
sopeuttamistoimenpiteet**

Hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät sopeuttamistoimenpiteet:

Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset
Harkinnanvaraisia asiakasmaksuja korotetaan vuodelle 2024 5,5 % (elinkustannusindeksi)	Vuonna 2024: 3 milj. (tulojen kasvu)
B-lausunnot maksullisiksi	
Asiakaspalvelujen ostojen enimmäisindexiä alhaisempi hinnankorotusprosentti, mikäli sopimuksissa on ehto "korotetaan <u>enintään</u> indeksin mukaan" (esim. 5 % → 3 %)	Vuonna 2024: -5 milj.
	Yhteensä Vuonna 2024 -8 milj.

Johtamisjärjestelmän toimivuuden analysointi sote-integraation näkökulmasta ja tarvittavien jatko-toimenpiteiden määrittäminen

Hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät sopeuttamistoimenpiteet 1/3

Tasapainotustoimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Hinnastojen korotukset hyvinvointialueen ulkopuolelle myytävistä palveluista elinkustannusindeksin suhteessa (5,5 %)	Vuonna 2024: +5 milj. tulojen kasvu Vuosina 2025-2026: +10 milj. tulojen kasvu	Vuoden 2024 alusta
Palvelujen ostojen enimmäisindeksiä alhaisempi hinnankorotusprosentti, mikäli sopimuksissa on ehto "korotetaan <u>enintään</u> indeksin mukaan" (esim. 5 % → 3 %)	Vuonna 2024 -2 milj.	
Järjestöavustusten uudelleen arviointi (nykyinen avustusmäärä 800 000 €/vuosi)		
Suunnitelma taloudellisesti ja toiminnallisesti perustellusta vuokratyövoiman käytöstä (ennuste vuodelle 2023 n. 10-11 milj.)	Vuonna 2024: -0,5 - 1 milj. Vuosina 2025-2026: -2 milj.	Hoitohenkilöstön osalta muutos on meneillään. Kokonaisvaltainen suunnitelma tehdään alkuvuonna 2024.
Investointien sopeuttaminen ja priorisointi vuodelta 2024 noin 20 % nykytasoa pienemmäksi (pl. sairaalan rakennukset ja ensikalustukseen liittyvät).	Vuonna 2024: Ei merkittävää vaikutusta Vuosina 2025-2026: Korot ja poistot vähenevät	
Hallinto-, henkilöstö- ja talouspalveluiden toimintojen tehostaminen niin, että kokonaiskulut/henkilöstö vähenee 10 % vuoteen 2026 mennessä	Vuonna 2024: -0,35 milj. Vuosina 2025-2026: -3,7 milj.	Toimenpiteitä toteutetaan koko ajan täyttölupamenettelyn mukaisesti.
Toimitilatehokkuuden parantaminen suunniteltujen palveluverkko-muutosten myötä	Vuonna 2024: -2,6 milj. Vuosina 2025-2026: -11,2 milj.	Toimeenpano palveluverkoon tulevien muutosten mukaisesti.
Toimitilatehokkuuden parantaminen hallinnon tehtävissä	Vuonna 2024: 0 milj. Vuosina 2025-2026: -2,25 milj.	Vaiheittain vuosina 2023 - 2025.

Hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät sopeuttamistoimenpiteet 2/3

Muu toimitilatehokkuuden parantaminen	Vuonna 2024: 0 milj. Vuosina 2025-2026: -10 milj.	Vaiheittain vuosina 2023 - 2026
Kunnilta vuokrattujen toimitilojen vuokrasopimusten ehtojen tarkistaminen vuodesta 2026 alkaen	Vuonna 2024: 0 milj. Vuosina 2025-2026: -15 milj.	Neuvottelut aloitetaan vuoden 2024 aikana.
Poliittisen järjestelmän sopeuttaminen. Lakkautetaan alueelliset poliittiset neuvottelukunnat 1.1.2024 alkaen ja leikataan valtuustoryhmien toimintatukea 20 %.	Vuonna 2024: -0,3 milj. Vuosina 2025-2026: -0,6 milj.	Edellyttää hallintosäännön muutosta, joka voidaan tehdä aluevaltuuston kokouksessa 18.12.2023
Asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistäminen	Vuonna 2024: +6,46 milj. (ltsäkustannus) Vuosina 2025-2026: -3,3 milj.	Vuodet 2023-2026
Tietojärjestelmien ja ICT-tukipalvelujen yhtenäistämiset sekä muut tehostamistoimet	Vuonna 2024: -3 milj. Vuosina 2025-2026: -6 milj.	
Tietohallinnon ICT-muutosohjelma valmistuu pääosin vuoden 2025 loppuun mennessä, jonka jälkeen muutuskustannukset pienenevät	Vuonna 2024: 0 milj. Vuosina 2025-2026: -2,6 milj.	Toimenpiteitä toteutetaan koko ajan täyttölupamenettelyn mukaisesti.
Ateria- ja puhtauspalvelujen monituottajamallin arviointi ja tehostamistoimenpiteet	Vuonna 2024: -2 milj. Vuosina 2025-2026: -4 milj.	Vuodelle 2024

Hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät sopeuttamistoimenpiteet 3/3

Henkilöstöetuuksien määräaikainen heikennys: smartum-setelin arvo lasketaan puoleen vuodeksi 2024 (250 €:sta 125 €:oon)	Vuonna 2024: -2,3 milj. Vuosina 2025-2026: 0 milj.	Edellyttää käsittelyä yt-elimessä. Toteutetaan vuodelle 2024
Nopean palkitsemisen käyttöönottoa siirretään	Vuonna 2024: -0,5 milj. Vuosina 2025-2026: 0 milj.	
In house- yhtiöiden tehostamistoimenpiteet. Tavoitteena on, että in house-yhtiöiden laskutus kasvaa enintään saman verran kuin hyvinvointialueen toimintakate.	Säästövaikutus on esitetty muissa kohdissa	
Koko hyvinvointialuetta koskevat yhteistoimintaneuvottelut palveluverkkomuutosten toteuttamiseksi ja johtamisjärjestelmän arvioimiseksi. Johtamisjärjestelmää arvioidaan erityisesti sote-integraation näkökulmasta ja sen pohjalta määritellään tarvittavat jatkotoimenpiteet.	Säästövaikutus on esitetty muissa kohdissa.	
Pysäköintimaksujen korottaminen	Vuonna 2024: -0,2 milj. Vuosina 2025-2026: -1 milj.	Edellyttää aluehallituksen päätöksen (joulukuussa 2023)
	Vuonna 2024: -12,3-12,8 milj. Vuosina 2025-2026: -71,65 milj.	

Sote-järjestämissuunnitelma:

Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen	Sopeutusvaikutus vuodelle 2024	Kommentteja
Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut	-46,0 milj.	Tarkentuu vuosille 2025 – 2026
Tarpeenmukaiset sote-keskukset	-4,2 milj.	Tarkentuu vuosille 2025 – 2026
Pohteen yhteiset palvelut	-18,3 milj.	Vuosille 2025-2026 yhteensä lisäksi -35,3 milj.
Yhteistyöalueen yhteiset palvelut	Tarkentuu	
Muut	-8 milj.	
Sote-järjestämissuunnitelma yhteensä	-76,5 milj.	

Pelastustoimi ja muut sopeutustoimet (hallinto, tukipalvelut ja maksut):

	Sopeutusvaikutus vuodelle 2024	Kommentteja
Pelastustoimi	-2,0 milj.	Vuosille 2025 – 2026 yhteensä -3,8 milj.
Muut sopeutustoimet: Hallinto, tukipalvelut ja maksut	-12,3-12,8 milj.	Vuosille 2025-2026 yhteensä lisäksi -71,65 milj.
Yhteensä	-14,3–14,8 milj.	

Pohteen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys

Sopeutustoimien tilanne 15.11.2023 yhteensä n. 91 miljoonaa euroa

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman käsittely

8.11. tulevaisuuslautakunnan esitys aluehallitukselle

9.11. turvallisuuslautakunnan esitys aluehallitukselle

9.11. aluehallituksen seminaari

13.11. aluevaltuuston seminaari

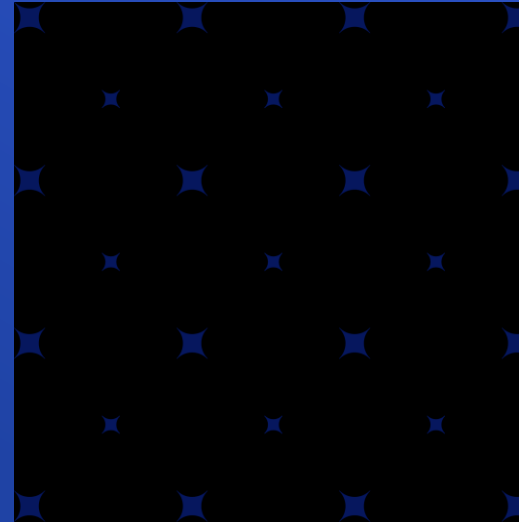
14.11. aluehallituksen esitys aluevaltuustolle

16.11. käsittely Pohteen YT-elimessä

20.11. aluevaltuuston päätöksenteko

21.11. tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimittaminen VM:lle

Kiitokset!

Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Talous- ja henkilöstötilanne edellyttää rakenteiden ja toiminnan muutosta

- Toiminnan jatkaminen nykyisellä rakenteella ja toimintamalleilla ei ole mahdollista talouden näkökulmasta, sillä se tarkoittaisi noin 150 miljoonan euron alijäämää ensi vuodelle. Näin suurta alijäämää ei ole mahdollista kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä, joka on lain määrittämä takaraja.
- Nykyinen palveluverkko ei ole ihanteellinen. Se on muodostunut aikana, jolloin henkilöstöä on ollut saatavilla ja palvelut perustuivat paikan päällä asiointiin. Asiointitavat ovat monipuolistuneet ja fyysisen asiointin tarve vähentynyt. Palveluja on mahdollista tuottaa uudella tavalla ja vaikuttavilla tavoilla, kuten digitaalisesti ja liikkuvina.
- Myös osaavan henkilöstön saatavuus on haaste, mikä näkyy tälläkin hetkellä palvelujen tarjoamisessa.
- Joka sote-keskuksessa ei ole mahdollista tarjota samoja palveluja, vaan niiden palvelut tulevat vaihtelevaan – asukkaiden tarpeiden mukaan ja rahoituksen mahdollistamalla tasolla.
- Jo päätetyt sote-järjestämissuunnitelman ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen toimenpiteet eivät riitä talousarvioaraamin saavuttamiseksi.

Mitä rakenteiden ja toiminnan muutos tarkoittaa käytännössä?

- Jo päätettyjä uudistamistoimia ja sote-järjestämissuunnitelman rakennemuutosten toimeenpanoa nopeutetaan.
- Lisäksi tarvitaan uusia sopeuttamistoimenpiteitä sosiaali- ja terveyspalveluihin, pelastustoimeen ja konsernipalveluihin jo vuoden 2023 alkaen.
- Merkittävät muutokset organisaation toiminnassa edellyttävät yhteistoimintamenettelyä.

Esimerkkejä taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toimenpiteistä

Palvelurakenne kevenee kaikilla toimialueilla, ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys laskee.

Palveluverkko uudistuu: sote-keskus- ja sairaalaverkko muuttuu, akuuttiosastopaikkoja, kuvantamisen toimipisteitä vähennetään, paloasemaverkko uudistuu ja paloasemia vähennetään.

Ostopalveluita vähennetään, sopimuksia arvioidaan ja neuvotellaan uudelleen.

Johtamisjärjestelmää arvioidaan, hallintoa ja tukipalveluja organisoidaan ja tehostetaan.

Sote-järjestämissuunnitelman toimenpiteitä arvioidaan uudelleen

Kotona- ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut

- Säännöllisen kotihoidon palvelujen peittävyys alueittain
- Yhteisöllisen asumisen peittävyys alueittain
- Ympäri vuorokautisen tehostetun palveluasumisen peittävyys alueittain
- Mielenterveys- ja päihde-asiakkaiden ja vammaisten asumis-palvelupaikkojen määrä ja sijainti
- Hallittu ostopalvelujen kotiuttaminen

Tarpeenmukaiset sote-keskukset

- Laajan palvelun sote-keskusten määrä, palveluvalikoima ja sijainti
- Sote-keskusten/yksikköjen määrä, palveluvalikoima ja sijainti
- Suun terveydenhuollon yksikköjen palveluvalikoima, määrä ja sijainti
- Liikkuvien sote-yksikköjen määrä ja palveluvalikoima
- Digitaalisen sote-keskuksen nopeutettu käyttöönotto ja palveluvalikoiman määrittely

Hyvinvointialueen yhteiset palvelut

- Sairaalapaikkojen määrä ja sijainti
- Poliklinikkatoiminnan järjestäminen
- Päivystysten järjestäminen
- Akuuttiosastopaikkojen määrä ja sijainti
- Arviointi- ja kuntoutusyksikköjen määrä ja sijainti
- Kotisairaalan toiminta

- Pohjoisen yhteistyöalueen (YTA) yhteistyö

Esimerkki sote-keskusten palvelu- valikoiman määrittelystä

Sote-keskus, taso 1

- Kiirevastaanotto
- Kiireetön lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Sosiaalihuollon peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvola, sikiöseulonnat
- Kuvantamispalvelut

Sote-keskus, taso 2

- Kiirevastaanotto
- Kiireetön lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Sosiaalihuollon peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvola, sikiöseulonnat

Laajan palvelun sote-keskus

- Päivystys
- Kiireetön lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Kiireettömät erikoislääkärin palvelut
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Sosiaalihuollon erityis- ja peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvola, sikiöseulonnat
- Kuvantamispalvelut, magneettikuvaus
- Kirurginen hoito

Sote-yksikkö, taso 1

- Kiireetön lääkärin/etälääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto
- Näytteenottopalvelut
- Perustason sosiaalihuollon palvelut
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvolan ja terveydenhoitajan vastaanotto

Sote-yksikkö, taso 2

- Kiireetön lääkärin ja sairaanhoitajan ja tarvittaessa etälääkärin vastaanotto
- Näytteenottopalvelut
- Perustason sosiaalihuollon palvelut
- Päihde- ja riippuvuustyön ja mielenterveystyön peruspalvelut
- Äitiys- ja lastenneuvolan ja terveydenhoitajan vastaanotto

Elo

Syys

Loka

Marras

Joulu

Osavuosi-
katsaus

15.8.
Toteuma-
ennusteen 2023
raportointi
Valtiokonttorille

29.8.
Aluehallitus
4.9.
Aluevaltuusto

Osavuosi-
katsaus
1-9/2023
tilanteesta

Vuoden 2023
talousarvion
tarkentaminen

31.8.
Tarkennetut
tasapainotus-
toimenpiteet
vuodelle 2023

20.11.
Aluevaltuusto,
talousarvion
avaaminen

18.12.
Aluevaltuusto,
talousarvion
avaaminen

**2024-2026 talous-
suunnitelman
valmistelu**

31.8.
Toimialueiden
TA-esitykset,
sis.
tasapainotus-
toimenpiteet

18.9. →
Talousarvioneuvottelut, talousarvion
tasapainotus ja yhteensovittaminen

Toimialuekohtaiset raamit

21.-22.9.
Aluevaltuusto:
TA-seminaari

16.10.
Aluevaltuusto:
TA-seminaari

**13.11., 20.11.
ja 4.12.**
Aluevaltuusto:
TA-seminaari

18.12.
Aluevaltuusto
:
taloussuunni-
telman
käsittely ja
hyväksyminen

5.12. Aluehallitus, TA-
info
12.12. Aluehallitus
lähettää talous-
suunnitelman valtuuston
käsittelyyn

Lisälainanotto-
valtuus ja
investointi-
suunnitelmat

Valmistelu-
ryhmän
asettaminen

Valmisteluryhmän toiminta

19.10.
VN:n päätös
lainanotto-
valtuudesta
v. 2024

2024-2027 lainanottovaltuuden
mukainen investointisuunnitelma
päättöksenteossa

Alustava investointisuunnitelma
2025-2028 päättöksenteossa

Huomioidaan yhteistoiminnallinen menettely

Talouden kehys

- Viereisessä laskelmassa vuodelle 2023 arvioitu alijäämä on talousarvion mukainen eli noin -60 miljoonaa. Toimintakate kasvaa, mutta alkuperäisestä talousarviosta parantunut rahoitus kattaa kasvun.
- Vuodelle 2024 arvioitu alijäämä on noin 20 miljoonaa. Muutos aiempaan liittyy 10.10.2023 päivittyneisiin rahoituslaskelmiin, joissa Pohteen rahoitus putoaa arvioidusta summasta noin 19 miljoonaa.
- Kumulatiivinen ylijäämä vuonna 2026 on 5 miljoonaa.

Miljoonaa euroa	Ennuste TP 2023	2024	2025	2026
Toimintakate (toimintamenot - toimintatulot)	-1 741	-1 758	-1 814	-1 873
Valtion rahoitus yhteensä	1 731	1 808	1 950	2 061
Valtion rahoitus	1 684	1 808	1 894	2 041
Kertaerä (TA-TP 2022)	48			
Takautuva oikaisu			56	20
Rahoituskustannukset (netto)	-12	-25	-29	-27
Vuosikate	-22	24	107	161
Poistot ja poistoeron muutos	-38	-44	-86	-96
Tilikauden yli-/alijäämä	-60	-20	21	65
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	-80	-59	5
Toimintakatteen muutos %		1,0 %	3,1 %	3,3 %

Sisältää riskin myös suuremmasta alijäämästä

Alijäämät katettuna viimeisään vuonna 2026

Vaihtoehtoisia skenaarioita – jos talouden tasapainottamis- ja tuottavuusohjelmaa ei hyväksytä

Skenaario A

Miljoonaa euroa	Ennuste TP 2023	2024	2025	2026
Toimintakate (toimintamenot - toimintatulot)	-1 741	-1 879	-1 814	-1 753
Valtion rahoitus yhteensä	1 731	1 808	1 950	2 061
Valtion rahoitus	1 684	1 808	1 894	2 041
Kertaerä (TA-TP 2022)	48			
Takautuva oikaisu			56	20
Rahoituskustannukset (netto)	-12	-25	-29	-27
Vuosikate	-22	-96	107	281
Poistot ja poistoeron muutos	-38	-44	-86	-96
Tilikauden yli-/alijäämä	-60	-140	21	185
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	-200	-179	5
Toimintakatteen muutos %		7,9 %	-3,5 %	-3,3 %

- Vuonna 2024 tulee lisää alijäämää -140 miljoonaa
- Alijäämät on katettu vuonna 2026
- Edellyttää huomattavaa miinusmerkkistä toimintakatetta vuosina 2025-2026. Ei ole realistinen?

Skenaario B

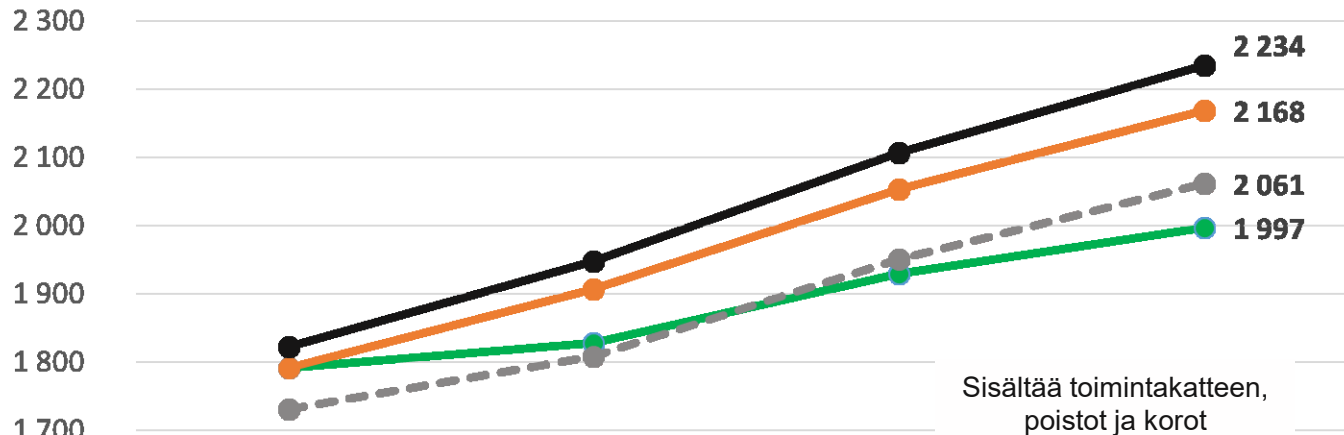
Miljoonaa euroa	Ennuste TP 2023	2024	2025	2026
Toimintakate (toimintamenot - toimintatulot)	-1 761	-1 879	-1 807	-1 740
Valtion rahoitus yhteensä	1 731	1 808	1 950	2 061
Valtion rahoitus	1 684	1 808	1 894	2 041
Kertaerä (TA-TP 2022)	48			
Takautuva oikaisu			56	20
Rahoituskustannukset (netto)	-12	-25	-29	-27
Vuosikate	-42	-96	114	294
Poistot ja poistoeron muutos	-38	-44	-86	-96
Tilikauden yli-/alijäämä	-80	-140	28	198
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	-220	-192	5
Toimintakatteen muutos %		6,7 %	-3,8 %	-3,7 %

- Vuonna 2023 talousarvion alijäämä kasvaa (-60 → -80 milj.)
- Vuonna 2024 tulee lisää alijäämää -140 miljoonaa
- Alijäämät on katettu vuonna 2026
- Edellyttää huomattavaa miinusmerkkistä toimintakatetta vuosina 2025-2026. Ei ole realistinen?

Kustannus- vs. rahoituskehitys

Vuosi 2026 (kumulatiivinen kehitys vs. rahoitus)

- Sopeutettu kehitys **+5 milj.**
- Sopeutetun perusran kehitys **-370 milj.**
- Perusran kehitys ilman sopeutusta **-562 milj.**

Miljoonaa euroa

	Enuste TP 2023	2024	2025	2026
● A) Sopeutustoimet sisältävä kehitys	1 792	1 828	1 929	1 997
● B) Ensimmäisen vuoden jälkeen perusran mukainen kehitys	1 792	1 906	2 054	2 168
● C) Perusran (ilman sopeutusta) mukainen kehitys	1 823	1 948	2 107	2 234
● Rahoitus	1 731	1 808	1 950	2 061

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen erityiskysymykset)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen oma nosto – päätöksentekijän mahdollinen esteellisyyys

- 1. Ajankohtaista: hyvinvointialueiden palveluverkkoratkaisut**
- 2. Haasteena: kunnanhallituksen jäsenen ja kunnanjohtajan esteellisyys aluehallituksessa ja kunnanhallituksessa**
 - Hyvinvointiyhtiö Hyvil Oy:n lausunto 17.5.2023
 - Yhteisöjäävi ja/tai yleislausekejäävi?
- 3. Esteellisyyden käsittely ja muutoksenhakutilanne hyvinvointialueilla**
 - Esteellisyyden käsittely hyvinvointialueille
 - Juuan kunnan aluevalitus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen (Siun sote) aluevaltuuston palvelustrategiaa (sisältää palveluverkkosuunnitelman) koskevasta päätöksestä

5. Johtopäätökset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteinen näkemys alueen tilanteesta

- Tämä osio täytetään neuvotteluissa

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

- Mahdolliset vaikutukset STM ja SM selvityksiin

5.3 Mahdolliset toimenpidesuosituksset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Mahdolliset toimenpidesuosituks

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista.
2. Alueen on jatkettava palvelurakenteen ja -verkon uudistamista sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen tulee kiinnittää huomioita käynnissä olevien suurten sairaalainvestointien tuottavuustavoitteiden toteutumiseen, vaikutukseen alueen talouteen ja lainanhoitokykyyn sekä alueen vastuulla olevien palveluiden järjestämiseen.
4. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
5. Alueen on otettava vastuu YTA-yhteistyöstä ja nopeutettava sekä vahvistettava sitä.

SM:n suositusehdotukset:

6. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
7. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
8. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
9. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
10. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkotoimista sopiminen

- Seurattavat asiat ja seurantatapa

6. Tilaisuuden päätös

KIITOS!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Liite 2: Alueen yleistilanne / alueen yleiskatsaus ja näkemykset hallitusohjelmasta

Pohteella aluevaltuuston 2.5.2022 hyväksymä hyvinvointialuestrategia, 17.10.2022 hyväksytty sote-järjestämissuunnitelma, 21.11.2022 hyväksytty pelastustoimen palvelutasopäätös sekä mm. hallintosääntö, ensihoidon palvelutasopäätös sekä YTA-sopimus ovat ohjanneet hyvinvointialueen toimintaa ja kehittämistyötä.

Alkuvuoden keskeisenä tavoitteena on ollut toiminnan hallittu käynnistäminen niin palveluiden kuin mm. palkanmaksun, tietojärjestelmien, kriteereiden harmonisoinnin osalta. Tavoitteessa on pääosin onnistuttu, ja prosessit on vaiheittain vakautuneet. Kehitystyötä on silti vielä jäljellä.

Pohteen taloustilanne on tiukka, kuten pääosalla muistakin hyvinvointialueista. Pohteella on alkuvuoden aikana panostettu sote-järjestämissuunnitelman toimeenpanoon, joka toimii lainanottovaltuuden ehtona olevana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmalla. Myös talousarvioon kirjattuja muita tehostamis- ja kehittämistoimia pelastustoimeen sekä hallintoon ja tukipalveluihin liittyen on viety suunnitelmallisesti eteenpäin.

Siirtyvän rahoituksen oikaisu vuodelle 2023 huomioiden Pohteella on vielä mahdollisuus pysyä talousarvion mukaisessa noin -60 miljoonan euron (144 euroa/asukas) alijäämässä. Tähän sisältyy kuitenkin riskejä myös suuremmasta alijäämästä liittyen sopeutustoimien etenemiseen loppuvuoden aikana. Erityisesti kohonneet ostopalveluiden, vuokratyövoiman sekä avustusten kustannukset haastavat taloutta.

Pohde on saanut 19.10.2023 päätöksen muutetusta lainanottovaltuudesta (287,4 miljoonaa), jonka ehtona on 21.11.2023 mennessä valtiovarainministeriölle toimitettava tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys. Talousarviovalmistelun edetessä ja vuoden 2024 rahoituslaskelmien päivityttyä on tarkentunut, että talousarvio vuodelle 2024 edellyttää noin 130 miljoonan euron sopeutusohjelmaa, jonka jälkeen alijäämää muodostuisi tulevalle vuodelle noin 20 miljoonaa. Tilanteen taustalla ovat muun muassa kasvaneet ostopalvelukustannukset, työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, palvelutakuiden ja mitoitusten muutokset sekä korkotason nousu. Pohde pitää tärkeänä, ettei ensimmäisten vuosien kumulatiivinen alijäämä kasva sellaiseksi, että sen lakisääteinen kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä käy mahdottomaksi.

Palvelurakenteita ja sekä johtamis- ja toimintamalleja on Pohteella uudistettu toiminnan käynnistymisestä lähtien. Rakennemuutokseen liittyen henkilöstöä koskien on kevään 2023 aikana viety läpi useampia YT-prosesseja. Mahdollisia uusia YT-menettelyjä arvioidaan osana talouden sopeutusta.

Toiminnan ja rakenteiden uudistamisen tavoitteet ovat edenneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Kotiin vietäviin palveluihin on tehty satsauksia, ja vastaavasti muun muassa sairaala- ja akuuttihoidon, tehostetun palveluasumisen sekä laitoshoidon paikkamääriä on vähennetty. Vuoden alkuun verrattuna paikkamäärä on vähentynyt yhteensä 241 eli 4,4 %. Digitaalisen sote-keskuksen toiminta on käynnistynyt ja laajentuminen koko Pohteen alueelle etenee. Kesäkuussa 2023 aluehallitus päätti tarpeenmukaisten sote-keskusten palveluverkostosta, johon liittyen liikkuvia sote-yksiköitä tullaan ottamaan käyttöön vuoden 2024 aikana ja samalla asetettiin 20 %:n vähennystavoite sote-keskuspalveluiden käytössä oleville tiloille. Hallinnon tilojen osalta tavoitellaan 40 %:n tehostumista.

Henkilöstön saatavuuden haasteet ovat jatkuneet Pohteella koko alkuvuoden. Tämä on näkynyt muun muassa erikoissairaanhoidon hoitojonoissa ja ennakoitua suurempana ostopalveluiden ja vuokratyövoiman käyttönä. Myös osaa palveluista, esimerkiksi leikkaussalitoimintaa erikoissairaanhoidossa ja osastohoidon paikkoja, on jouduttu supistamaan henkilöstöpulan vuoksi. Henkilöstön hyvinvointia ja muutосkyvykkyyttä on Pohteella tuettu muun muassa yhteisillä infoilla, koulutuksilla ja kattavalla viestinnällä sekä parantamalla järjestelmien toimivuutta.

Hallitusohjelman linjauksista Pohde on tunnistanut sekä myönteisiä että aluetta haastavia teemoja. Esimerkiksi digitalisaatioon, yhteistyöalueen roolin kasvuun ja ammattiryhmien väliseen työnjakoon liittyvät kirjaukset ovat oikean suuntaisia. Myös alueiden ja viranhaltijoiden tulosvastuuseen, erikoissairaanhoidon työnjakosäädöksiin sekä vammaispalvelulain voimaantulon ja hoitajamitoituksen porrastuksen aikatauluihin liittyviä esityksiä Pohde pitää myönteisinä. Sen sijaan hoitojonojen purku uudistetulla Kela-korvausmallilla sekä in house -yhtiöiden käytön rajoittaminen edellyttäisivät Pohteen näkökulmasta vielä tarkempaa tarkastelua.

Kokonaisuudessaan Pohteen toimintamallien ja rakenteiden uudistaminen on edennyt pääosin aluevaltuuston ja -hallituksen asettamien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstön saatavuuden haasteet ja talouden reunaehdot kuitenkin edellyttävät, että uudistustyötä jatketaan ja esimerkiksi sote-järjestämissuunnitelman toimenpiteitä nopeutetaan ja osin tarkennetaan. Näitä toimia on kuvattu liitteessä 4.

Pohjois-Pohjanmaa

Muutostyö aloitettiin heti hyvinvointialueen käynnistyessä. Järjestämissuunnitelma linjaa tulevien vuosien talouden ja toiminnan kehittämistä. Alueella on konkreettisia toimenpiteitä meneillään, niissä hyödynnetään tehtyä kehittämistyötä. Järjestämissuunnitelma sisältää toimenpiteet, joita konkretisoidaan erillisillä toimeenpanosuunnitelmissa. Alueella tehtiin lokakuussa 2022 lisälainanottovaltuuden ehtona ollut päätös järjestämissuunnitelmasta, joka sisälsi merkittävän toiminnan ja talouden tasapainottamistavoitteen. **Alueella onkin tehty koko maan mittakaavassa mahdollisesti kaikkein laajamittaisinta sote-palvelujen uudelleenorganisointia, esim. alojen yhdistämisessä eri toimialueiksi ja toimialueiden toiminnoissa, joten myös muutosten vaikutusten seuranta on tärkeää.**

Alueen sisällä on eroavaisuuksia palvelujen ja hoidon saatavuudessa. Erityisesti lasten ja nuorten mielen ja hyvinvoinnin haasteet ovat Pohteen alueella lisääntyneet, ja palvelut eivät ole täysin pystyneet vastaamaan palvelutarpeeseen. Lastensuojelun sekä psykiatrisen hoidon tarve on kasvanut. Myös aikuisten perus- ja erityistason palveluissa ja hoidossa on saatavuushaasteita, joihin tullaan vastaamaan sote-keskusten tarpeenmukaisilla palveluilla. Digitaalinen sote-keskus käynnistyi keväällä 2023 ja palveluverkon toimeenpano alkaa syksyllä 2023. Huhtikuussa 2023 yli puoli vuotta kiireetöntä erikoissairaanhoidon odottaneiden osuus oli maan suurin. Järjestämissuunnitelma sisältää ikääntyneiden palvelujen rakenteen muutosohjelman, jossa perinteistä ja raskasta palvelurakennetta kevennetään. Toimenpiteitä kohdistetaan myös erikoissairaanhoidon.

Yliopistosairaalan miljardi-investointi tulee nostamaan lainakannan maan korkeimpien joukkoon, mikä tulee rajoittamaan hyvinvointialueen taloudellista liikkumavaraa, millä on oma vaikutuksensa lisäresursoinnin mahdollisuuksiin muissa vahvistamista kaipaavissa toiminnoissa.

Alueella on yleisesti pulaa työntekijöistä. Kaikilla toimialueilla on käynnissä järjestämissuunnitelman mukainen jonkinasteinen työn uudelleen organisointi, jonka tavoitteena on muun muassa turvata henkilöstön riittävyys ja lakisääteisten palvelujen saatavuus. **Henkilöstön vaihtuvuus oli ensimmäisen puolen vuoden aikana suurta, jota selittää edelleen meneillään oleva toiminnan uudelleen järjestäytyminen.** Yhtenä alueen strategisena periaatteena on henkilöstön vaikuttaminen omaan työhön ja osallisuuden mahdollistaminen. Alue on mukana Pohjois-Suomen yhteistyöalueen yhteisen kehittämishankkeen osiossa, jonka keinoin pyritään vaikuttamaan muun muassa henkilöstön riittävyyteen, työnjakoon ja osaamiseen.

Muutosohjelman toteutukseen ja toimeenpanoon tulee jatkossakin kiinnittää erityistä huomiota, jotta alue pystyy vastaamaan sekä rakenteellisiin että toiminnallisiin haasteisiin.

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Pelastuslain (379/2011) 41.4 §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on kehitettävää. Pronto-tilastojen mukaan vain 36 %:ssa tapahtuneista ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevista tapauksista tehtiin ilmoitus vuonna 2022. Onnettomuuksien ehkäisyn keskeisimpiä kehitystarpeita on riittävän henkilöstön varmistaminen, jotta lakisääteiset tehtävät voidaan hoitaa laadukkaasti.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Pelastustoiminnan toteutuneet toimintavalmiusajat eivät kaikilta osin vastaa riskinarvion perusteella asetettuja vähimmäistavoitteita. Vuosien 2019–2022 ajan yhtäjaksoisia puutteita ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vähimmäistavoitteiden toteutumisessa oli 7 riskiruudussa. Tilanne on parantunut edellisestä arvioinnista. Vuonna 2021 yhtäjaksoisia puutteita oli 10 riskiruudussa. Aluehallintovirasto valvoo toimintavalmiusaikojen kehitystä, erityisesti ongelmaruutujen osalta, erillisenä pelastustoimen palvelutason valvonta-asiana.

Pelastustoimen henkilöstöpula näyttäytyy myös Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksella. Avoimiin virkoihin ei saada kelpoisuusehdot täyttäviä henkilöitä. Tämä näkyy erityisesti harva-alueilla ja vaikuttaa palvelujen tuottamiseen.

Valtakunnallisen ympäristövahinkojen torjunnasta tehdyn selvityksen mukaan sekä Oulu-Koillismaan että Jokilaaksojen pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämää torjuntatasoa ei saavuteta ja palveluissa on merkittävästi kehitettävää.

Ulkoisten pelastussuunnitelmien saatavuudessa oli puutteita vuonna 2022. Keskeisenä kehittämistarpeena on varmistaa riittävä henkilöresurssi ulkoisten pelastussuunnitelmien hallinnointiin ja päivitystyöhön sekä harjoitusten järjestämiseen.

Varautumisen ja väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Henkilöstövarauksissa on haasteita. Henkilöstöä ei saada varattua niin paljon kuin tarvetta olisi. Myös pelastuslaitoksen tilaresurssit vaativat tarkastelua. Henkilö- ja tilaresursseja sekä oman toiminnan jatkuvuuden hallintaa voidaan pitää merkittävänä kehitystä vaativana kohteena.

Liite 4: Alueen muutosohjelmakokonaisuus

Pohteen talousarviota vuodelle 2024 valmistellaan parhaillaan. Samanaikaisesti käynnissä on ollut vuoden 2024 lainanottovaltuuden muuttamiseen liittyvä prosessi, jossa Pohteelle myönnettiin 19.10.2023 lainanottovaltuutta 287,4 miljoonaa euroa.

Sekä talousarviovalmistelu ja siihen liittyvä lakisääteinen velvoite talousarvion alijäämän kattamiseksi vuoden 2026 loppuun mennessä että lainanottovaltuuden ehdot edellyttävät Pohteelta päivitettyä talouden tasapainotusohjelmaa. Ohjelma sisältää sote-järjestämissuunnitelman nopeutetut ja tarkennetut toimenpiteet, ja lisäksi pelastustoimen sekä hallinnon ja tukipalveluiden sopeutustoimet.

Tämänhetkisen arvion mukaan vuoden 2024 alijäämä ilman sopeuttamistoimenpiteitä olisi noin 150 miljoonaa euroa. Näin suuri alijäämä ei ole mahdollinen, joten talous- ja henkilöstötilanne edellyttävät jo päätettyjen toimenpiteiden lisäksi uusia keinoja rakenteiden ja toiminnan uudistamiseksi. Muutokset vaikuttavat muun muassa Pohteen palveluverkkoon, johtamisjärjestelmään, hallintoon ja tukipalveluihin sekä ostopalveluihin ja sopimuksiin.

Osaksi talousarviokirjaa tuleva tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma on toimittava valtiovarainministeriölle 21.11.2023 mennessä. Pohteen viranhaltijoiden valmistelemissä tasapainotusesityksiä käsitellään toimielimissä ja muun muassa asiakastilaisuuksissa tätä ennen. Toteutuessaan täysimääräisesti esitetyt toimenpiteet pienentäisivät alijäämää vajaat 100 miljoonaa euroa. Ehdotettujen

toimenpiteiden lisäksi hyvinvointialueen on löydettävä toiminnastaan vielä noin 30 miljoonan euron lisä säästöt. Tällöin alijäämä vuodelle 2024 jää 20 miljoonaan euroon. Tavoite on, että aluevaltuusto tekee päätökset tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmasta 20.11.2023 kokouksessaan.

Sote-järjestämissuunnitelman päivitys tarkentaa aiemmin syksyllä 2022 linjattuja uudistustoimenpiteitä. Toimenpiteitä tarkastellaan neljässä kokonaisuudessa: 1) kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, 2) tarpeenmukaisten sote-keskusten palvelut, 3) Pohteen yhteiset palvelut sekä 4) yhteistyöalueen yhteiset palvelut.

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuvan tuen ja palveluiden kokonaisuuteen sisältyvät esimerkiksi toimenpiteet säännöllisen kotihoidon, yhteisöllisen asumisen sekä ympärivuorokautisen tehostetun palveluasumisen peittävyden arvioinnista. Myös mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden sekä vammaisten asumispalvelupaikkojen määrää, sijaintia ja toteutustapaa tarkastellaan. Samoin ostopalveluiden hallittua siirtämistä Pohteen omaksi toiminnaksi selvitetään.

Tarpeenmukaisten sote-keskusten osalta järjestämissuunnitelman päivityksessä arvioidaan esimerkiksi laajan palvelun sote-keskusten sekä muiden sote-keskusten/-yksiöiden määrää, palveluvalikoimaa ja sijaintia. Tarkasteluun sisältyvät myös liikkuvien sote-yksiköiden toiminnan käynnistäminen sekä digitaalisen sote-keskuksen nopeutettu käyttöönotto ja palveluvalikoiman määrittely.

Hyvinvointialueen yhteisiin palveluihin liittyen arvioidaan muun muassa sairaala- ja akuuttiosastopaikkojen sekä arviointi- ja kuntoutusyksiköiden määrää ja sijaintia. Lisäksi tarkastelussa ovat poliklinikkatoiminnan ja päivystysten järjestäminen sekä kotisairaalan toiminta.

Pelastustoimen palvelutasopäätös ja sopeuttamisohjelma pitävät sisällään noin kahden miljoonan euron säästöt vuodelle 2024. Suunnitelmissa on paloasemien sulkemisia kokonaan ja osittain, tarveharkintaan perustuvaa toimintavalmiuden säätelyä ja heikentämistä sekä henkilöstökustannusten leikkaamista toimintoja keskittämällä ja uudelleen organisoimalla. Vaikutusten ennakoidaan olevan merkittäviä ulottuen koko henkilöstöön ja pelastustoimen palvelutasoon.

Viranhaltijoiden tekemät esitykset sopeutusohjelman toimenpiteistä tarkentuvat toimielinkäsittelyssä 21.11.2023 mennessä, jolloin tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma toimitetaan valtiovarainministeriölle. Tarkentuneita suunnitelmia voidaan soveltuvin osin käydä läpi 15.11.2023 hyvinvointialueneuvotteluissa. Pohteen taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 on aluevaltuuston käsittelyssä 18.12.2023.

Liite 5: Alueen erillinen oma nosto

Alueen omana nostona Pohde tuo esiin näkökulman luottamushenkilöiden mahdollisuudesta osallistua päätöksentekoon palveluverkkoon liittyvissä kysymyksissä. Mikäli henkilöt toimivat kunnissa keskeisten toimielinten jäseninä tai johtavina viranhaltijoina, voi tilanteessa muodostua esteellisyys, kun hyvinvointialueella päätetään palveluverkkoratkaisuista.

Esimerkiksi Hyvilin kannanotossa asiaan liittyen on todettu, että mikäli henkilö toimii kunnassa keskeisissä luottamuselimissä päätöksentekijänä tai johtavana viranhaltijana, niin hänen tulisi jäädä itsensä palveluverkkoon liittyvissä päätöksissä sekä kunnan että hyvinvointialueen toimielimissä. Kuntien käytännöissä on alueella tältä osin vaihtelua.

Tiukka tulkinta asiassa muodostaa hyvinvointialueen näkökulmasta ongelmallisen asetelman. On mahdollista, että esimerkiksi lautakunnassa tai aluehallituksessa suurin osa luottamushenkilöistä joutuu jääväämään itsensä, jolloin päätöksiä tekevät varahenkilöt, jotka eivät ole olleet kaikilta osin riittävän tiiviisti mukana esimerkiksi palveluverkkosuunnittelun eri vaiheissa.

Esteellisyyskysymykseen kuntien johtavien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden osalta olisi hyvä saada nopeasti oikeuskäytännön kautta yhteinen linja. Samalla se nostaa esille kysymyksen, olisiko hyvinvointialuelain vaalikelpoisuuspykäliä syytä pohtia myös kuntien johtavien luottamus-henkilöiden ja viranhaltijoiden osalta.

Pelastustoimen osalta Pohde tuo esiin kahden pelastustoimen yhdistämisestä aiheutuvat ylimääräiset palkkakustannukset, jotka eivät muita pelastustoimia kuormita. Palkkojen harmonisoinnin kokonaisvaikutus tulee olemaan vuosittain yli miljoona euroa. Kustannukset katetaan yleiskatteellisella rahoituksella.

Pohjois-Pohjanmaa

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista.
2. Alueen on jatkettava palvelurakenteen ja -verkon uudistamista sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen tulee kiinnittää huomioita käynnissä olevien suurten sairaalainvestointien tuottavuustavoitteiden toteutumiseen, vaikutukseen alueen talouteen ja lainanhoitokykyyn sekä alueen vastuulla olevien palveluiden järjestämiseen.
4. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
5. Alueen on otettava vastuu YTA-yhteistyöstä ja nopeutettava sekä vahvistettava sitä.

SM:n suositusehdotukset:

6. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
7. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
8. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
9. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
10. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.